

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 7. hét

Nagymosást tartottak a laboratóriumi ellenőrök

Kávéval, fűszerpaprikás olajjal, spenóttal és meggylével kentek össze fehér textilmintákat, hogy leteszteljék a boltokban kapható 19-féle mosószert az Innovációs és Technológiai Minisztérium vegyipari laborjának fogyasztóvédelmi szakemberei. Górcső alá vették a címkén feltüntetett összetevők megfelelőségét, a csomagolás zártóságát, emellett tesztelték a termékek mosási hatékonyságát is. Mivel egyik vizsgált mosószer sem kifejezetten folteltávolításra volt tervezve, a mosás nem tüntette el teljesen a foltokat, azok csak elhalványodtak, ezzel együtt megállapították: valamennyi termék megfelel az előírásoknak. Azt is megnézték, hogy az ellenőrzött folyékony mosószerek használatával mennyibe kerül egy-egy mosás. Ezt a beszerzési árak alapján számolták ki közepes vízkeménységgel kalkulálva egy átlagos adag, vagyis 4-5 kg közepesen szennyezett ruha esetére. A legolcsóbb terméknel valamivel több mint 27, a legdrágábbnál pedig 115 forintra jött ki egy mosás költsége.

A hipókkal már nem voltak ennyire elégedettek a laborban. Egy másik akcióban a fogyasztóvédők 15 különböző folteltávolításhoz használt fehérítőt is megvizsgáltak, ezekről megállapították, hogy mindegyik összetétele megfelelt a címkén feltüntetett adatoknak, és a csomagolása a legtöbbnek biztonságos volt. Az ár-érték aránnyal is foglalkoztak a szakemberek, akik az árakban közel tízszeres szórást tapasztaltak: egy gramm vagy egy milliliter hatóanyag ára a legalacsonyabb, 13,1 forintos tételtől egészen 117,5 forintra terjedt.

Két hipóról viszont az is kiderült, hogy a rosszul záródó kupakjuk miatt használatuk nem biztonságos, ami komoly termékbiztonsági kockázatot jelent, mert a szerek akár súlyos bőrirritációt vagy szemkárosodást is okozhatnak. A veszélyesnek minősített termékek lekerültek a boltok polcairól, a hatóság megtiltotta a forgalmazásukat és az értékesítésüket. Felhívták a figyelmet: a klórtartalmú tisztítószeresek nagyon hamar veszítenek hatékonyságukból, a hipó minőségmegőrzési ideje mindössze néhány hónap. Ezért minden háztartásban érdemes megnézni, hogy biztonságos és fehérítésre, fertőtlenítésre még mindig alkalmas terméket tartanak-e otthon, hiszen a hagyományos hipóból sokan évekig használnak egy-egy flakont.

A szaktárca közölte: folyamatos jelenléttel járulnak hozzá ahhoz, hogy kizárólag jó minőségű, mindenféle egészségkárosító hatástól mentes árucikkek jussanak el a vásárlókhöz. A tisztítószeresek vizsgálata a mosó- és fehérítőszeresek után még ebben a hónapban újabb termékkörrel folytatódik.

Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 10., hétfő, 16. oldal)

Kettősség a jellemző

FMH-INFORMÁCIÓ Kihez fordulhatunk, ha az állatvédelmi törvények megsértését tapasztaljuk? Eddig egyértelműen kijelenthettük, hogy a jegyzőhöz, de jelenleg két párhuzamos "univerzum" létezik a magyar jogban, egy jogszabály módosításának köszönhetően. Ez a kettősség remélhetőleg hamarosan megszűnik. Addig is jegyzőknek, állatvédőknek, állatszerető embereknek is tanulságos jogszabályi értekezés következik.

Január elsejével módosult a "földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről" szóló kormányrendelet (383/2016. XII. 2.), többek közt azon pontja, amely meghatározza, mely hatóságoknak lesz feladata a jövőben az állatvédelmi törvényben foglalt előírások megtartásának ellenőrzése. Érdekes utazás ez a jog és a gyakorlati élet határvidékére, ugyanis fontos kérdéseket vet fel és érdemes tudnia róla minden állatszerető embernek, aki nem hagyja magára az emberi mulasztás, hanyagság vagy kegyetlenség miatt kínlódo állatokat.

Miért is került fókuszba ez a módosítás? Azért, mert az állatvédelmi törvényben foglalt előírások megtartásának ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat mostantól a jegyzőn túl több hivatal is ellátja. Így hangzik a módosított paragrafus: "Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) 43. § (2), (3) és (9)-(12) bekezdésében, 45. § (1) bekezdésében, 45/B. §-ában és 48/C. §-ában foglaltak tekintetében a NÉBIH, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró Pest Megyei Kormányhivatal, megyei kormányhivatal, járási hivatal, valamint a területi természetvédelmi hatóság a kijelölt állatvédelmi hatóság." Érdemes venni a fáradságot (már csak a tudatosság kedvéért is), és megnézni a jogtárban az említett törvény azon paragrafusait, amelyekben az eljáró hatóságokat említi a módosítás.

Így például a 43-as paragrafus 2-es bekezdése azt mondja ki, hogy azok a hivatalok, amelyek eljárásra lettek jogosultak, akár állatvédelmi bírságot is kiszabhatnak. A 3-as bekezdés pedig arra vonatkozik, hogy mennyi ideig szabható ki a bírság. A következőként említett 9-12-es bekezdésekben pedig azt sorolják fel, mikor járhatnak el a fent említett hatóságok, tehát milyen esetekben tehet az átlagember bejelentést és kérhet kivizsgálást. Akkor, ha az állattartó láthatóan (az állatvédelmi törvényeket megsértve) rosszul tartja a (haszon- vagy kedvtelésből tartott) állatát, és azzal annak egészségkárosodást okoz vagy emiatt elpusztul. Majd pedig azt taglalják a bekezdések, mire kötelezhetőek ilyen esetekben az állattartók.

Az állami szervek és a jegyző is eljárhat

Bizonyos esetekben az állat életének kioltásáról is joga van dönteni a fenti hatóságoknak, erről szól a 45-ös paragrafus 1. bekezdése. Ebben felsorolják a megszüntethetetlen szenvedést épp úgy, mint azt, hogy ha nem sikerül kideríteni, ki az állat gazdája. Vagyis például a kóbor kutyák esetében is dönthetnek úgy a hatóságok, hogy végleges elaltatást kérnek. Akkor is kérhetünk kivizsgálást ezektől a hatóságoktól (vagy járhatnak el saját hatáskörben), ha úgy látjuk, hogy az állattartó az állatvédelmi törvényben foglalt rendelkezéseket "nem vagy nem megfelelően teljesíti és ezáltal az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti".

Úgy értelmeztük a változásokat, hogy ami eddig a jegyző feladata volt, az mostantól például a kormányhivatalé is lehet. Ezt a képet árnyalta kérésünkre a Fejér Megyei Kormányhivatal.

Azt a választ kaptuk tőlük, hogy az állatok védelme és az állatvédelmi törvényben foglaltak betartása, illetve betartatása kiemelten fontos kormányzati cél, amelynek erősítése érdekében több jogszabályi változtatás is született az elmúlt időszakban. A törvényben foglaltak megtartásának ellenőrzésére a különböző állami szervek, így a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok kaptak felhatalmazást, hogy az általuk rendszeresen végzett ellenőrzési feladatok keretében biztosítsák az állatok jogainak érvényesülését.

Ám fontos kettősség is kiderült a téma kapcsán: az állatvédelem tekintetében ugyanis jelenleg két kormányrendelet is hatályban van, amelyek egymással ellentétes szabályozást tartalmaznak.

A megyei kormányhivatal arra hívta fel a figyelmet, hogy az érintett jogszabályok módosításával egységes szabályozás készül, amely hamarosan elfogadásra és kihirdetésre is kerülhet. Majd pedig leszögezte a Fejér Megyei Kormányhivatal - és ezt jó, ha tudják a települési jegyzők is, akik úgy gondolják, nekik most nem kell eljárniuk a fenti esetekben -, hogy az állatvédelmi törvényben foglaltak érvényesítése érdekében az állami szervek mellett a települési önkormányzat jegyzője is eljárhat a jövőben is.

A jegyző továbbra is illetékes az állatvédelmi törvények megsértése esetén
S. TÖTTŐ RITA rita.totto@fmh.hu

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2020. február 10., hétfő, 11. oldal)

Ausztriában még a joghurt is más?

Laboratóriumi méréseknek és érzékszervi teszteknek vet alá 280 terméket a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih).

Megint azt elemzik, hogy a nyugat-európai élelmiszergyártók hátrányos helyzetbe hozzák-e a magyar fogyasztókat azzal, hogy eltérő vagy gyengébb minőségű élelmiszereket készítenek a magyar piacnak. 2017-ben már volt egy Nébih-vizsgálat - emlékeztetett a napokban Nagy Attila, az Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság igazgatója. Akkor bebizonyosodott, hogy bizony létezik a kettős mérce, egyes vizsgált árucikkek itthon más összetételűek, többször gyengébb minőségűek voltak. Magyarországhoz hasonlóan ugyanerre az eredményre jutott több kelet-közép-európai uniós ország hatósága is, ám a következtetések több esetben erősen megkérdőjelezhetők voltak, mert az elemzések nem egységes szempontok szerint történtek. Azóta az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja egységes alapelveket és vizsgálati módszertant dolgozott ki, és a mostani ellenőrzéseket már ezek alapján végzik. Nagy Attila arról is beszélt, hogy tavaly az EU egy irányelv módosításával a kettős minőség kérdését jogellenesnek minősítette abban az esetben, ha a gyártó bizonyos objektív körülményeket nem tud felmutatni, amelyek a különböző termékeket indokolják. Ha van objektív oka annak, hogy a termékek eltérnek - például ha a nemzeti szabályozás vagy egy cég úgy alakítja ki a termékei receptúráját, hogy azok megfeleljenek a hazai fogyasztói igényeknek -, akkor ezt a különbséget jelölnie kell. A Nébih jelenleg a felmérés és a gyártókkal való egyeztetés fázisának közepén jár. Az említett 280 elemből álló termékkörben hús-, tej-, gabona-, sütő- és édesipari cikkek, üdítőitalok, tartós élelmiszerek, gyorsfagyasztott, hőkezelt és szárított élelmiszerek, néhány élvezeti cikk és

alkoholos ital is van - százat a magyar, százat az osztrák és nyolcvanat a német piacról igyekeznek megtalálni és vizsgálni. Az már most látszik - nyilatkozta az igazgató -, hogy a kiválasztott termékek 20-30 százalékában kimutatható a kettős minőség. A három évvel ezelőtti vizsgálati eredményhez hasonlóra számítanak tehát. A vizsgálat egy európai uniós projekt része, hazánk mellett több EU-tagország is végzi. Mint kiderült, nem kizárólag a kettős minőség felmérése a cél, hanem folyamatosan egyeztetnek a gyártókkal, forgalmazókkal, hogy megoldást találjanak a vitás kérdésekre. A nemzetközi felmérés ezentúl megoldásokat adhat a magyarországi jogalkotáshoz. Az értékelések nyomán az eredmények még az idén várhatók. (A történethez hozzátartozik az is, hogy a cégek úgy vélik, a néhány termék összetételében feltárt eltérések nem jelentenek automatikusan minőségbeli különbségeket, és nem értelmezhetők a fogyasztók megkülönböztetéseként.) Három éve is kíváncsiak voltunk, és most is foglalkoztat bennünket: vajon más joghurtot, joghurtot és fűszereket kapunk-e, és ezáltal másodrendű fogyasztók vagyunk-e? Vagy nincs különbség az azonos nevű élelmiszerek minősége, összetétele és íze között? Ahogy akkor, úgy most is a saját tapasztalatainkra is hagyatkoztunk az ismerősöktől hallott vélemények mellett: kóstoltunk magyar és osztrák natúr joghurtot, kisgyerekeknek való gyümölcspepet, citromos sört, dobozos kukoricát, halrudacsát és nápolyit is. Rohoncig utaztunk egy szupermarketbe, aztán magyar megfelelőjébe, a Szombathely-széli élelmiszerboltba. Mindkét áruházban kapható azonos márkájú termékeket kerestünk - nem jártunk szerencsével minden esetben -, aztán összevetettük az összetevőit, tápértékadatait, egyéb feltüntetett információit, figyeltük a csomagolást és a kinézetet is. Nem tartalmaz ízfokozót, tartósítószer és mesterséges színezőanyagot - ez olvasható az egyik ismert fűszergyártó grillfűszersójának zacskós változatán. Az összetevők, a felhasználási javaslat és a receptötlet is megegyezik a magyar és az osztrák csomagoláson. Az első különbség: a magyarok csak 30, az osztrák vásárlók 36 grammot kapnak a pénzükért. Az egyik legkedveltebb citromos sörítal üdítő és sör keveréke - Rohoncon és Szombathelyen is vettünk egy-egy dobozzal. A kettő megjelenésében, illatában, ízében, a gyümölcsösségében és az összbenyomást, illetve az összetevőket nézve sem találtunk különbséget. Nem úgy, mint az áruházlánc saját márkás morzsolt csemegekukoricájánál: a magyar változat kalóriadúsabb, az osztrák több zsírt tartalmaz, a magyar éppen feleannyit, az osztrák kicsivel több fehérjét. A töltőtömeg megegyezik, és míg hozzáadott cukrot nem tüntetnek fel az osztrák kukoricán, a magyaron igen. Ennek ellentmond, hogy harsogó sárga, ízletes, ropogós kukoricaszemek lapultak a könnyen nyitható osztrák dobozban; halvány, íztelen, puhább társaik a konzervnyitóval nehezen bontható magyarban. Saját márkás natúr joghurtból itthon csak 150 grammot találtunk, Ausztriában 250 grammot. Három százalék az előbbi zsírtartalma, az utóbbié 3,6 százalék. Fehér, egynemű, kissé híg, de finom, kellemesen savanykás ízű mindkettő. Az osztrák kicsit krémesebb és teltebb ízű. Végül nápolyit kóstoltuk: nem kellett szigorú kritikusnak lenni, hogy érezzük a különbséget, az ostya és a töltelék sem volt egyforma szerkezetű - nem nehéz kitalálni, hogy az osztrák javára -, miután kibontottuk a csomagolást. Az Ausztriában kiszemelt, márkás biogyümölcspepből Magyarországon nem találtunk barack-alma-mangó összetételűt. Viszont míg az osztrák árun nem jelezték, a magyaron a következő figyelmeztetést találtuk: "a termék fogakkal való gyakori, hosszan tartó érintkezése fogszuvasodást okozhat" - Tóth Kata

[Eredeti](#)

(veol.hu, 2020. február 10., hétfő)

A boltoknak tényleg kötelező visszavenniük a nem kívánt termékeket?

A válasz korántsem olyan egyszerű, mint hinnéd.

Ha hiba csúszik a számításba

Valószínűleg nincs olyan ember széles e hazában, aki ne akart volna visszavinni a boltba egy megvásárolt terméket, abba reménykedve, hogy a vételárat is visszakapja majd. Bármilyen körütekintő, megfontolt módon is vásárolunk ugyanis, mindig csúszhat némi hiba a számításuknba. Az is előfordulhat persze, hogy másnak választunk ajándékot, aztán kiderül, hogy az érintettnek nem tetszik a termék, vagy nem az ő mérete a pulóver, amit kiszemeltünk neki. Mi is ilyenkor a teendő? Az üzletek valóban kötelesek visszavenni a nem kívánt terméket, és még a pénzt is vissza kell adniuk? A köztudatban rendkívül erősen él ez a hit, de lássuk, mi a valóság!

Lapozz tovább, cikkünk folytatódik!

Rengetegen élnek tévedésben

A Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete izgalmas Facebook-bejegyzést szentelt a sokakat érintő témának. Posztjukból is kiderül, hogy rengetegen tévednek, amikor azt hiszik, az üzleteknek kötelességük visszavenni az egyébként hibátlan állapotú árut: már húsz éve nincs hatályban az a jogszabály, mely erre kötelezné az üzleteket. Ez a gyakorlatban bizony azt jelenti, hogy ha az általunk megvásárolt termék kifogástalan állapotú, csak épp a mérete, a színe, az anyaga stb. nem tetszik, akkor az eladó nem köteles visszaszolgáltatni a vételárat, de még csak arra sem "kényszeríthető", hogy becserélje nekünk a terméket!

Lapozz tovább, még nincs vége!

Sokan önként vállalják

Ettől függetlenül persze számos vállalkozás önként vállalja, hogy a hibátlan állapotú terméket is becseréli, visszaveszi vagy visszaadja a vételárat, esetleg biztosítja annak levásárlását. Az üzleteknek azonban ezzel kapcsolatosan saját mérlegelési jogkörük van, nem törvényi kötelezettségi alapján teszik, ami azt is jelenti, hogy a konkrét feltételeket is ők határozzák meg. Bölcsen tesszük tehát, ha még a vásárlás előtt érdeklődünk a kereskedőnél, hogy biztosítja-e a fenti lehetőségeket, és ha igen, milyen feltételekkel. Ezzel kapcsolatban egyébként a blokk hátsó oldalán található információt, de általában az üzletben is felhívják rá a figyelmet írásos formában. Ha persze az üzlet önként vállalkozik cserére, illetve vételár-visszafizetésre, akkor köteles tartania magát saját előírásához. Tudnunk kell továbbá, hogy mindez az üzletben vásárolt, hibátlan állapotú árukra vonatkozik. Ha egy termék hibás, és minőségi kifogásunk van, akkor a jogszabályoknak megfelelően a kellékszavatossági, jótállási időn belül helytállásra köteles az üzlet. Ha viszont webáruházban vásárolunk, akkor a termék kézhezvételétől számított 14 napon belül meggondolhatjuk magunkat, elállhatunk a vásárlástól, akkor is, ha egyébként a termék hibátlan.

Figyelmeztet a gyártó: Ha vettél ilyen terméket, vidd vissza a boltba

Visszahívták a terméket.

Leadfotó és fotók: 123rf.com - Femcafe.hu cikkek

[Eredeti](#)

(femcafe.hu, 2020. február 10., hétfő)

A háztartási élelmiszerbiztonságot ösztönzi a Nébih kampánya

A program az élelmiszerek helyes tárolását mutatja be.

Idén a háztartási élelmiszerbiztonság és élelmiszerhigiénia jelentőségére hívja fel a fogyasztók figyelmét a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) *Ételt csak okosan!* című kampánya - közölte a Nébih hétfőn az MTI-vel. A program az élelmiszerek és az ételmaradékok helyes tárolását, a hűtőszekrények megfelelő használatát, az ételek megfelelő elkészítését mutatja be - írták. A Nébih ehhez kapcsolódva tárolási és használati útmutatót tett közzé az *etelcsakokosan.hu* honlapon, közösségi oldalán pedig *#hűtőkihívás* jelöléssel várja a fényképeket a rendezett hűtőszekrényekről. A kihívás december 3-án zárul. Az *Ételt csak okosan!* élelmiszerbiztonsági kampány hét éve indult. A tájékoztató anyagok internetes oldalakon, nyomtatott kiadványokban és rendezvényeken keresztül egyre szélesebb közönséghez jutnak el - írták. A Nébih a szemléletformáló programot azzal indokolta, hogy tudatos odafigyeléssel az élelmiszer eredetű betegségek 70 százaléka elkerülhető. -

[Eredeti](#)

(hirado.hu, 2020. február 10., hétfő)

Apró részleteken is múlhat az esküvő

CSONGRÁD MEGYE. Sorozatunkban ezúttal az esküvői szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdésekre, felvetésekre válaszoltak a fogyasztóvédők. Sokadszorra derült ki, a szó elszáll, az írás megmarad. Ha esküvőjét valaki a filmekben gyakran látható dekorációval, terítéssel képzelem el, az kevés, ha megmutatja a szervezőnek a jelenetet. Érdeemes azt le is írni, hogy vita esetén számonkérhető legyen, e nélkül nehéz bizonyítani a hibás teljesítést. Az sem mindegy, hogy előleget vagy a foglalót fizet ki a menyasszonyi ruha kölcsönzésével kapcsolatban a család. Az utóbbi elveszik, ha az ara meggondolja magát, és eláll a szerződéstől.

Részleteken múlhat az esküvő

NEM MINDEGY, HOGY FOGLALÓT VAGY ELŐLEGET ADNAK A KIVÁLASZTOTT MENYASSZONYI RUHÁÉRT

Sorozatunkban ezúttal az esküvői szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdésekre, felvetésekre válaszoltak a fogyasztóvédők. Sokadszorra derült ki, a szó elszáll, az írás megmarad, és a foglaló akkor is foglaló, ha menyasszonyi ruha kölcsönzésével kapcsolatban fizeti ki a család.

Esküvőnket a filmekben gyakran látható dekorációval, terítéssel képzeltem el, megmutattam azt a jelenetet, ahol ott a megvalósítandó összkép. Mégsem kaptam meg a várt eredményt - mit tehetek?

HIBÁS TELJESÍTÉS?

- Az esküvőkhöz kapcsolódó szolgáltatások komoly egyeztetést igényelnek. Nem elég a hangulat, összkép bemutatása, hacsak nem egy régóta ismert szakember áll a

rendelkezésünkre, akinek minden munkáját ismerjük és ő is ismer minket. Fontos, hogy a szolgáltatás feltételeit, részleteit is meghatározzuk - lehetőleg írásban. Ekkor az esetleges félreértések is hamar tisztázhatók, megtudhatjuk, hogy mindenki ugyanarra gondolt-e. Másik előnye az írásbeliségnek, hogy utólag számonkérhető az eltérés. A felek könnyebben bizonyíthatják korábbi igényeiket, esetleges figyelmeztetéseiket. Így a hibás teljesítés szabályainak megfelelően kérhető a szolgáltatás díjának csökkentése, szélsőséges esetben teljes visszafizetése.

AZ ELŐLEG MÁS

- Eltettem egy menyasszonyi ruhát, azonban néhány héttel később egy másik helyen találtam sokkal inkább hozzám illő ruhát. Szerettem volna visszakapni az első helyen átadott összeget, ám a vállalkozás ezt megtagadta, mert szerintük foglaló volt. Lehetséges ez?

- A polgári törvénykönyv alapján a foglaló a szerződés biztosítékául szolgál. Megkötésekor átadott pénzt vagy más dolgot azonban csak akkor lehet foglalónak tekinteni, ha ez a rendeltetése a szerződésből kétségtelenül kitűnik. Tehát jelen esetben akkor beszélhetünk foglalóról, ha ez a pénz az átadásakor egyértelműen foglalóként szerepelt az aláírt dokumentumban. Vagyis a szerződésben kifejezetten rögzíteni kell, hogy a foglaló jogcímen adják át a másik félnek az összeget.

VISSZAJÁR!

Ha nincs ilyen egyértelmű utalás, akkor az átadott pénz előlegnek fog minősülni és nem foglalónak. Ha fent leírtak alapján valóban foglalóról van szó, akkor az nem jár vissza, hiszen ön állt el a szerződéstől. Amennyiben csak előlegről beszélhetünk, akkor az az átadott összeg a szerződés bármely okból történő megghiúsulása esetén visszajár, tehát jelen esetben is, ezért fontosak a részletek.

JÁRT MÁR PÓRUL HASZNÁLTAUTÓ-VÁSÁRLÁSNÁL?

Mit tehetünk, ha pocsek állapotú használt járművet sózott ránk a kereskedés vagy egy magánszemély? Előfordult már önnel, hogy elégedetlen volt az autószalonnal, amelytől új árába beszámított használt kocsit vásárolt? Mit tudott tenni, orvosolták a panaszát? A könnyű lekérdezhetőségnek köszönhetően ma már egyre ritkább, de volt vitája valótlan kilométeróra-állással kapcsolatban? Ossa meg velünk panaszát, mi pedig megkérdezzük fogyasztóvédelmi szakértőinket. Sorozatunk partnere a Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda - leveleiket a panaszfal@delmagyar.hu címre várjuk.

K. A.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2020. február 11., kedd, 1+6. oldal)

Ételt okosan - folytatódik a kampány

BUDAPEST Idén ünnepli hetedik születésnapját a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) "Ételt csak okosan!" kampánya, amely újdonsággal folytatódik.

A Nébih legrégebbi szemléletformáló programjának célja felhívni a lakosság figyelmét arra a tényre, hogy tudatos odafigyeléssel megelőzhető az élelmiszer-eredetű megbetegedések 70 százaléka. A kampány az élelmiszer-biztonság alapjait igyekszik megismertetni a hazai lakosság minden korosztályával. Az Ételtcsakokosan.hu honlap cikkeit, közkedvelt ételreceptjeit és interaktív játékait havonta már több mint 20 ezren kísérik

figyelemmel, közölte a Nébih. Az oldalon 2016 óta funkcionáló Receptor nevű alkalmazás pedig az általa nyújtott élelmiszer-biztonsági tippek és tanácsok révén vált közkedvelté a felhasználók körében.

A Tiszta kézzel elnevezésű rövid, játékos foglalkozások eddig 80 budapesti óvoda 7500 gyermekéhez jutottak el, a kapcsolódó kiadványt pedig 100 ezer példányban vehették át a kicsiket befogadó intézmények. Tavaly mesekönyvet is kiadott a hatóság. Nevelőprogramját az ország egész területére szeretné kiterjeszteni.

Most pedig egész éves Hűtőkihívásra hívja az érdeklődőket. A program év végéig fut a kampány Facebook-oldalán azzal a céllal, hogy a hűtőszekrények tudatosabb használatával a háztartásokban is elősegítse az élelmiszer-biztonság fokozását.

ZH

[Eredeti](#)

(Zalai Hírlap, 2020. február 11., kedd, 5. oldal)

Kapjanak szabad bejárást!

Bírságot szabhatnak ki arra, aki jogtalanul tiltott ki vakvezető kutyát egy intézményből.

ÁLLATVILÁG. "Az elmúlt egy évben több olyan ügy járta be sajtót, hogy vakvezető kutyával közlekedő látássérült embert akadályoztak a szabad mozgásában. Egyikük teljesen jogtalan módon nem szállhatott fel a repülőre az állatával. Másikuk nem mehetett be egy bevásárlóközpontba, illetve cukrászdába. Két esetben százezres bírságot kellett fizetnie az érintett vállalatoknak a fogyasztóvédelem és az Egyenlő Bánásmód Hatóság eljárása után" - olvasható a Baráthegyi Vakvezető Kutya Iskola sajtóközleményében.

Nem kell kutyajegy

- Az első és legfontosabb, hogy a látássérült embernek a jogszabály szerint a vakvezető kutyán fel kell tüntetnie az azt képző iskola nevét vagy logóját. Emellett rendelkeznie kell a minisztérium által kijelölt közreműködő szervezet (Matesze) által kibocsátott tanúsítvánnyal, amely igazolja azt, hogy a páros a jogszabályban előírt vizsgát teljesítette. Utazásnál ezek mellé már nem szükséges külön menetjegyet váltani az állatnak - tájékoztatott Komondi Piroska, a Baráthegyi Vakvezető Kutya Iskola szakmai vezetője. - A törvény szerint kizárólag akkor tilthatja ki egy létesítményből a vakvezető kutyát a tulajdonos, az üzemeltető vagy az általuk megbízott személy, hogyha az ott-tartózkodók testi épségét veszélyezteti a négy lábú. Ez azonban szinte soha nem fordul elő, mivel a jó vakvezető kutya utazás alatt és a vendéglátóipari egységekben észrevétlen. Más állatokkal szemben legfeljebb érdeklődő, barátságos vagy közömbös, amit kiképzői előzetesen már teszteltek.

Akár a jogosítvány

A vizsgázott párosnak nem szükséges megújítani a vizsgáját.

- A vakvezető kutya nyugdíjba vonulásáig, 8-12 éves koráig végezheti szolgálatát. A nyugdíjazásának időpontját mindig egyedileg határozzuk meg a klienssel együtt, hiszen minden állat terhelése, fizikuma, munkabírása más. A vizsga megújítása csak akkor szükséges, ha bármilyen oknál fogva a kutya átkerül másik látássérülthöz. Utánképzésre kizárólag olyankor van szükség, ha a kliens jelzi, hogy problémájuk van. Alapítványunk egyik fontos tevékenysége a vakvezető kutyák kiképzése és átadása mellett a társadalmi tudatformálás, ismeretterjesztés. Ennek érdekében járunk óvodákba, iskolákba, céges

rendezvényekre, családi napokra, egyéb nagy látogatottságú rendezvényekre, ahol megismertetjük az embereket a vakvezető kutyák munkájával, és bepillantást nyerhetnek a látássérült emberek életébe. Az érintetteket pedig képzéseink során ismertetjük meg a hatályos jogszabályokkal - mondta a szakmai vezető.

Széll Sándor és segítőtársa, Ikon
DA

Eredeti

(Észak-Magyarország, 2020. február 11., kedd, 8. oldal)

Több ezer faanyag kereskedelmi ellenőrzést végeztek az elmúlt években a Nébih szakemberei

Mészes Boglárka (műsorvezető): - Több ezer köbméter illegálisan kitermelt fát foglaltak le a magyar hatóságok az elmúlt három évben. Egy most is futó uniós akcióprogramnak is az a célja, hogy ne lehessen eladni az ilyen engedély nélkül kivágott fát. Zsigó Róbert államtitkár arról beszélt, az illegális fakivágás nemcsak nemzeti kincsünket, erdőinket rongálja, hanem komoly ökológiai és gazdasági károkat is okoz. A lefoglalt fát most rászorulóknak adják meg.

Szerkesztő: - Magas fűtőértékű bükk, akác, cseris, tölgyfa. Az Ipoly Erdő Zrt. telephelyén csaknem négyszázhatvan köbméter ömlesztett, de kiváló minőségű tűzifa van Nagyoroszipiban, ezt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szakemberei foglalták le, miután az ellenőrzésen kiderült, illegálisan vágták ki.

Zsigó Róbert (államtitkár): - Az illegális fakivágás nemcsak nemzeti kincsünket, erdeinket rongálja, de komoly ökológiai és gazdasági károkat is okoz.

Szerkesztő: - Az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkár azt mondta, a fatermékek nyomon követése mennyiségi, minőségi ellenőrzése a Nébih feladata egy uniós akcióterv alapján. A cél az, hogy megakadályozzák az illegális fakitermelésekből, erdőirtásokból származó faanyag értékesítését, hozzájárulva ezzel az erdők védelméhez, ezáltal pedig a klíma és környezetvédelmi célok eléréséhez.

Zsigó Róbert: - Az elmúlt három évben a Nébih erdészeti szakemberei a társhatóságokkal és más tagállamok EUTR erdészeti hatóságaival együttműködve több ezer faanyag kereskedelmi lánc ellenőrzést hajtottak végre telephelyeken, közutakon, áruházakban, valamint határátkelőhelyeknél. Emellett pedig több száz próbavásárlást és hirdetés ellenőrzést is végeztek.

Szerkesztő: - A kiszabott bírságok és az elkobzott bevétel összege együttesen csaknem százhatvan millió forint volt, emellett háromezer köbméter faanyagot is lefoglaltak, amelyet most rászorulóknak adnak. Első körben csaknem ezerháromszáz köbméter ingyenes tűzifára pályázhatnak önkormányzatok, közhasznú szervezetek, valamint egyházak.

Helik Ferenc (elnökhelyettes, Nébih): - Egy pályázó hárommillió forint nyilvántartási értékű, vagy százhusz köbméter fát igényelhet, illetve tűzifát, illetve egyéb fából pedig öt millió forint értékben lehet igényelni. Ami nagyon fontos, a pályázat az díjmentes, tehát bárki díjmentesen pályázhat.

Szerkesztő: - A fa kiosztást tíz telephelyen végzik majd az országban. Pályázni folyamatosan lehet a készlet erejéig. A rendelkezésre álló tűzifáról naponta frissítik az adatokat, erről és a pályázat részleteiről is a Nébih honlapján lehet tájékozódni.

[Eredeti](#)

(MTV - Híradó este, 2020. február 11., kedd, 20 óra)

A Nébih szingapúri szezámolaj terméket hívott vissza

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) visszahívta az Oh Aik Guan szezámolaj terméket - közölte a hatóság kedden az MTI-vel. A tájékoztatás szerint a Nébih az Európai Unió gyorsriasztási rendszerén (RASFF)

The post A Nébih szingapúri szezámolaj terméket hívott vissza appeared first on Trade magazin.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) visszahívta az Oh Aik Guan szezámolaj terméket - közölte a hatóság kedden az MTI-vel. A tájékoztatás szerint a Nébih az Európai Unió gyorsriasztási rendszerén (RASFF) keresztül kapott jelzést arról, hogy a holland hatóság határérték feletti benzo(a)pirént és policiklikus aromás szénhidrogéneket (PAH) mutatott ki a szingapúri, 100 százalékos tisztaságúnak feltüntetett szezámolajban. A hatóság arra hívja fel a figyelmet, hogy a szennyezett szezámolajból több hazai kereskedőhöz is szállítottak holland kereskedőn keresztül. A Nébih arra kéri a vásárlókat, hogy akik a 150 milliliter kiszerelésű, 12/03/2022, és a 15/05/2022 lejáratú idejű termékből vásároltak, ne használják fel azokat. (MTI) The post A Nébih szingapúri szezámolaj terméket hívott vissza appeared first on Trade magazin. - tradeadminn

[Eredeti](#)

(trademagazin.hu, 2020. február 11., kedd)

A tudatosság a biztonságos online vásárlás kulcsa

Egyre többet vásárlunk az interneten, s noha a tudatos online vásárlás praktikus lehet, a szakértők óvatosságra intik a fogyasztókat! Bár az európai értéktől elmarad, Magyarországon évente kétszámjegyű az internetes vásárlások számának növekedése - jelentették ki illetékes szervezetek és kutatócégek tavaly az MTI-nek. Hazánkban a teljes kiskereskedelmi forgalom hat százalékát teszi ki az online értékesítés, ugyanakkor manapság is kellemetlen pillanatokat okozhat egyes webshopok megtévesztő magatartása. A digitális szokások átalakulása nyomán életre hívott Biztonságos Internet Napján - 2020-ban ez február 11-re esik - a hatóságok is felhívják a figyelmet a biztonságos internetezés fontosságára. Ide tartozik a kiberbűnözés, a közösségi média témája, a gyermekek védelme és a digitális fogyasztóvédelem is. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Főosztályának vezetője szerint megfelelő körültekintéssel biztonságosan vásárolhatunk az internetről. Dr. Lipták Gergely elmondta: meggyénkben a webáruházak túlnyomó része jól működik, betartják a jogszabályokat, így biztonságosan lehet ezekben az üzletekben vásárolni. A szakértő

hangsúlyozta: az online vásárlás kényelmes, időt, energiát spórol, ráadásul nem számít sem a földrajzi távolság, sem pedig a nyitvatartási idő. Emellett lehetőség van az ajánlatok összehasonlítására, kiválaszthatjuk a legjobb vagy legolcsóbb terméket - egészítette ki. Ugyanakkor jóval kevesebb információ áll rendelkezésre a termékről: nem lehet kézbe venni, megvizsgálni, felpróbálni, és az sem ellenőrizhető, hogy a termék tulajdonságai azonosak-e a hirdetésben szereplő információkkal - hívta fel a figyelmet dr. Lipták Gergely. Hozzátette: a termék árusítói sem mindig jogosultak gazdasági tevékenységre. A szakértő azt tanácsolja, olyan online üzletben vásároljunk, ahol megfelelő tájékoztatást kapunk a webáruház üzemeltetőjéről, vagyis feltüntetik a cég nevét, címét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát. Rendelés előtt mindig törekedjünk a lehető legtöbb információ megszerzésére a kereskedőről és a vásárlás feltételeiről, szánjunk elég időt az általános szerződési feltételek elolvasására - javasolja. A vállalkozás köteles minket tájékoztatni az elállási jog gyakorlásának részletes feltételeiről is - tudatta a főosztályvezető, aki azt is hangsúlyozta: a magyar jogszabályok is jelentős védelmet biztosítanak a fogyasztóknak. (JNSZMKH Kormány megbízotti Kabinet) -

[Eredeti](#)

(kormanyhivatal.hu, 2020. február 11., kedd)

Durva! Még mindig mást etetnek velünk, mint a nyugatiakkal

Három év után újra teszteli a Nébih a nyugati és az idehaza árusított élelmiszereket. Már az összetevők alapján is látszik, hogy odakint picit egészségesebb az étel

Még a csipsz is tele van cukorral

Újra vizsgálják az európai élelmiszereket

A magyar piac termékeinek 20-30 százaléka más minőségű, mint Nyugaton

MAGYARORSZÁG - Ismét teszteket végez 280 termék esetében a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) annak érdekében, hogy kiderítse: silányabb minőségű termékeket készítenek-e a magyar piacra a nyugat-európai élelmiszergyártók. Osztrák, német és magyar termékeket hasonlítanak össze.

Mint emlékeztet, 2017-ben kiderült, hogy a csokiknak ugyanolyan a minősége, de van olyan ostyás édesség, amiből az osztrák jobb volt, a magyar mogyorókrém kevésbé lágy, a marcipánnal töltött étcsokinál az osztráknak jobb a bevonata, a magyar kakaópor illata és íze gyengébb. A magyar kóla cukortartalma magasabb volt, az osztrák verzióval ellentétben pedig olcsóbb, kukoricaalapú édesítővel készült.

A Blikk is összehasonlított néhány terméket, bár mi csak az összetevőkből tudunk tájékozódni. A cukros üdítőknél, csipszeknél az esetek nagy többségében úgy láttuk, egyes magyar termékekben nem sokkal, de több a cukor és a kalória is. Bár joggal panaszkodhatnánk a különbségekre, azt se felejtsük el, hogy Kelet-Közép-Európában mások az étkezési szokások, valamint az összetevőket mindig olvassuk el, amikor vásárolunk.

A mostani tesztet egységes vizsgálati módszertannal végzik az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja döntése alapján.

Ezúttal hús-, tej-, gabona-, sütő- és édesipari cikkeket, üdítőitalokat, tartós, gyorsfagyasztott, hőkezelt és szárított élelmiszereket, néhány élvezeti cikket és alkoholos italokat is megnéznék. Nagy Attila, az Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság

vezetője szerint már most látszik, hogy a termékek 20-30 százalékában kimutatható a kettős minőség.

" A három évvel ezelőtti eredményekhez hasonlóra számítunk" - idézte a veol.hu az igazgatót, aki azt is elárulta: a Nébih a felmérés és a gyártókkal való egyeztetés fázisának közepén jár.

Szeretjük az egészségtelent

Nyikos Ráhel dietetikus, a tudatosdieta.hu kezelője szerint a magyar lakosságot két részre lehet bontani: az idősebb korosztály jellemzően nagyon fűszeresen, zsírosan főz, míg a fiatalok a tudatosabbak; például természetes, energiamentes édesítőket használnak. - Bár kristálycukrot egyre kevesebbet használunk, de a szénhidrátbevitelnél a rejtett cukrokat nem vesszük észre. Egyes nyugat-európai országokhoz képest ráadásul egészségtelenebbül is táplálkozunk. A rizs-tészta-burgonya "Bermuda-háromszögből" nehezen tudunk kiszakadni, nyugatabbra előszeretettel fogyasztanak különféle zöldségköretet - mondta a dietetikus.

Egészségtelen

Ábránk azt mutatja, melyik magyar és osztrák termék hasonlít, miben használnak más összetevőt, vagy többet a magyarban

S. N.

[Eredeti](#)

(Blikk, 2020. február 12., szerda, 1+6. oldal)

Akcióterv az illegális fakitermelések ellen

Több ezer faanyag-kereskedelmi ellenőrzést hajtottak végre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) erdészeti szakemberei az elmúlt három évben, amelyek nyomán 157 millió forint volt a kirótt bírság és az elkobzott bevétel együttes értéke, 3000 köbméter illegálisan kitermelt faanyagot foglaltak le - mondta az Agrárminisztérium (AM) élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára. Zsigó Róbert ismertette, hogy 2015- től a faanyag-kereskedelmi lánc ellenőrzése is a Nébih feladata. Az ellenőrzéseket a Nébih európai faanyagterméklánc- felügyelet részlegének ellenőrei végzik.

Az Európai Unió (EU) az illegális fakitermelések ellen akciótervet indított. Az EUTR-szabályozás célja, hogy megakadályozza az illegális fakitermelésekből, erdőirtásokból származó faanyag értékesítését. Ezzel hozzájárulnak az erdők védelméhez és ezen keresztül a klímavédelmi és más környezetvédelmi célok eléréséhez is - emlékeztetett az államtitkár.

A szabályozással nyomon követhetővé válik a faanyag, az értékesítőknek igazolniuk kell a jogszerű kitermelést. FOTÓ: DREAMSTIME

MTI

[Eredeti](#)

(Délvilág, 2020. február 12., szerda, 11. oldal)

Vigyázat, csálnak az olívaolajjal!

Az EU a világ legnagyobb olívaolaj-termelője, a világtermelés 69 százalékát adja. Az olívaolaj kapcsán ugyanakkor számos visszaélés is tapasztalható, amelyekkel megtévesztik a fogyasztókat - hívta fel a figyelmet az Európai Bizottság (EB). Az olívaolaj piacán a leggyakoribb jogsértések a szűz olívaolaj extraszűz olívaolajként történő forgalmazása vagy más növényi olajok (napraforgó, kukorica, pálma, repce stb.) olajbogyó-keverékeinek "olívaolajként" történő forgalmazása. Pedig az olívaolaj-ágazat támogatására vonatkozó szabályok mellett léteznek az olívaolaj-ágazat szempontjából releváns meghatározások, megnevezések és értékesítési leírások. A forgalmazási szabályok például a csomagolás, a címkézés, az üzemeltetők és az ellenőrző hatóságok közötti együttműködés, valamint a címkézés és a szankciók szabályait tartalmazzák. Visszaélések ennek ellenére is vannak, illetve azzal együtt, hogy az EU külön szabályozással rendelkezik annak biztosítására, hogy a megfelelőség-ellenőrzéseket nemzeti vagy regionális szinten rendszeresen elvégezzék. Ezen ellenőrzések megszervezéséért és végrehajtásáért a tagállamok felelnek. A megfelelőség-ellenőrzési uniós keretrendszer elvileg biztosítja a megfelelő fogyasztóvédelmet és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatot az üzleti vállalkozások és a fogyasztók közötti kapcsolatokban. Az EB szerint a termelő tagállamok számára az EU megfelelőség-ellenőrzési keretrendszere hatékonyan hozzájárult a piacon lévő termékek minőségének javításához és a "csalárd gyakorlatok" előfordulásának csökkentéséhez. A bizottság ugyanakkor rámutatott a hiányosságokra és a jelenlegi megfelelőség-ellenőrzési rendszer problémáira is. Ilyen például, hogy az egyenlő versenyfeltételek, a belső piac hatékony működésének és a tisztességes kereskedelem gyakorlatának biztosítása érdekében kitűzött célokat csak részben sikerült elérni, mivel azok az adott nemzeti összefüggések függvényében változnak - hívta fel a figyelmet az EB. A főbb szervezeti problémák és hiányosságok elsősorban több nemzeti, és egyes tagállamokban is a regionális, illetve a helyi hatósági munka összehangolásával kapcsolatosak. Problémát jelent továbbá az erőforrások hiánya HR és finanszírozási oldalról egyaránt. Az EU-ban kilenc olívaolaj termelő tagállam van: Spanyolország, Olaszország, Görögország, Portugália, Franciaország, Szlovénia, Horvátország, Ciprus és Málta. Ezekben az országokban összesen körülbelül 5 millió hektárnyi olajfa-liget található, amelyek nagy részét az olívaolaj-termelésre használják. Spanyolország adja az uniós olajfaültetvények teljes területének több mint felét, így a legnagyobb olívaolaj-termelő az EU-ban: a 2015/16 és a 2017/18 gazdasági év között átlagosan az EU teljes termelésének termelték a spanyolok. Az elmúlt három évben Spanyolországban az átlagos termelés elérte az 1,3 millió tonnát évente. Az EU-ban különben szinte a teljes termelés négy tagállamban történik. Spanyolország az első a már említett 63 százalékkal, míg Olaszországban 17, Görögországban 14 Portugáliában pedig 5 százalékát állítják elő az uniós termelésnek, ez együttesen EU termelés mintegy 99 százalékát jelenti. A nem termelő tagállamok között Németország a legnagyobb fogyasztó, az uniós fogyasztás körülbelül 4 százalékával. Noha az olívaolaj-termelés szintje biztosítja az önellátást, az EU vezető szerepet játszik a nemzetközi piacon, mind az olívaolaj importőréként, mind exportőréként.

Az EU a világ legnagyobb olívaolaj-termelője, a világtermelés 69 százalékát adja. Az olívaolaj kapcsán ugyanakkor számos visszaélés is tapasztalható, amelyekkel megtévesztik a fogyasztókat - hívta fel a figyelmet az Európai Bizottság (EB). Az olívaolaj piacán a leggyakoribb jogsértések a szűz olívaolaj extraszűz olívaolajként történő forgalmazása vagy más növényi olajok (napraforgó, kukorica, pálma, repce stb.) olajbogyó-keverékeinek "olívaolajként" történő forgalmazása. Pedig az olívaolaj-ágazat támogatására vonatkozó

szabályok mellett léteznek az olívaolaj-ágazat szempontjából releváns meghatározások, megnevezések és értékesítési leírások. A forgalmazási szabályok például a csomagolás, a címkézés, az üzemeltetők és az ellenőrző hatóságok közötti együttműködés, valamint a címkézés és a szankciók szabályait tartalmazzák. Visszaélések ennek ellenére is vannak, illetve azzal együtt, hogy az EU külön szabályozással rendelkezik annak biztosítására, hogy a megfelelőség-ellenőrzéseket nemzeti vagy regionális szinten rendszeresen elvégezzék. Ezen ellenőrzések megszervezéséért és végrehajtásáért a tagállamok felelnek. A megfelelőség-ellenőrzési uniós keretrendszer elvileg biztosítja a megfelelő fogyasztóvédelmet és a tisztességes kereskedelmi gyakorlatot az üzleti vállalkozások és a fogyasztók közötti kapcsolatokban. Az EB szerint a termelő tagállamok számára az EU megfelelőség-ellenőrzési keretrendszere hatékonyan hozzájárult a piacon lévő termékek minőségének javításához és a "csalárd gyakorlatok" előfordulásának csökkentéséhez. A bizottság ugyanakkor rámutatott a hiányosságokra és a jelenlegi megfelelőség-ellenőrzési rendszer problémáira is. Ilyen például, hogy az egyenlő versenyfeltételek, a belső piac hatékony működésének és a tisztességes kereskedelem gyakorlatának biztosítása érdekében kitűzött célokat csak részben sikerült elérni, mivel azok az adott nemzeti összefüggések függvényében változnak - hívta fel a figyelmet az EB. A főbb szervezeti problémák és hiányosságok elsősorban több nemzeti, és egyes tagállamokban is a regionális, illetve a helyi hatósági munka összehangolásával kapcsolatosak. Problémát jelent továbbá az erőforrások hiánya HR és finanszírozási oldalról egyaránt. Az EU-ban kilenc olívaolaj termelő tagállam van: Spanyolország, Olaszország, Görögország, Portugália, Franciaország, Szlovénia, Horvátország, Ciprus és Málta. Ezekben az országokban összesen körülbelül 5 millió hektárnyi olajfa-liget található, amelyek nagy részét az olívaolaj-termelésre használják. Spanyolország adja az uniós olajfaültetvények teljes területének több mint felét, így a legnagyobb olívaolaj-termelő az EU-ban: a 2015/16 és a 2017/18 gazdasági év között átlagosan az EU teljes termelésének termelték a spanyolok. Az elmúlt három évben Spanyolországban az átlagos termelés elérte az 1,3 millió tonnát évente. Az EU-ban különben szinte a teljes termelés négy tagállamban történik. Spanyolország az első a már említett 63 százalékkal, míg Olaszországban 17, Görögországban 14 Portugáliában pedig 5 százalékat állítják elő az uniós termelésnek, ez együttesen EU termelés mintegy 99 százalékat jelenti. A nem termelő tagállamok között Németország a legnagyobb fogyasztó, az uniós fogyasztás körülbelül 4 százalékaival. Noha az olívaolaj-termelés szintje biztosítja az önellátást, az EU vezető szerepet játszik a nemzetközi piacon, mind az olívaolaj importőreként, mind exportőreként. -

[Eredeti](#)

(napi.hu, 2020. február 12., szerda)

Nézze meg, milyen cégek miért kerültek szegénypadra!

A fogyasztóvédelmi törvény szerint a békéltető testület nyilvánosságra hozza azokat az ajánlásokat, amelyeket a vállalkozások nem teljesítettek. A Budapesti Békéltető Testület (BBT) a hozzá fordult fogyasztó érdekében nem boldogult például az AAA Autóval. Kigyűjtöttük, miről szóltak ezek az esetek.

Vásárlás vagy akár valamilyen szolgáltatás megrendelése előtt érdemes tájékozódni arról, milyen tapasztalatokat gyűjthettek mások a kiszemelt vállalkozásról. Ehhez adhat segítséget például a BBT "feketelistája". A békéltetők (a fogyasztóvédelmi törvény előírásai szerint) nyilvánosságra hozzák azokat az ajánlásait, amelyeket a vállalkozások nem teljesítettek, a kitűzött meghallgatáson meg sem jelentek.

Szerző: Az Én Pénzem -

[Eredeti](#)

(azenpenzem.hu, 2020. február 12., szerda)

Bukott a tofugyár

ZÁRVA Elképesztő állapotok uralkodtak abban a budapesti tofu-előállító üzemben, ahol lecsapott a Nemzeti Élelmiszerlánc- biztonsági Hivatal. Az hagyján, hogy nyomkövetési hiányosságok és 962 kiló jelöletlen termék volt a raktárakban, de még rágcslóürülék is találtak. A helyszíni ellenőrzés során szembesültek azzal, hogy az üzem területén nem takarítanak, a padlót helyenként rágcslóürülék borította és néhol pangott a víz. Még a feldolgozóhelyiségben is rettenetesen szennyezett volt minden, a mennyezetről lecsöpögő kondenzvíz pedig esetenként a csomagolatlan termékeket is szennyezte. A szakemberek a cég által gyártott termékek visszahívását elrendelte, és felfüggesztette a cég tevékenységét.

Az ügyben az eljárás folyamatban van, a vállalkozás jelentős bírságra számíthat

[Eredeti](#)

(Bors, 2020. február 13., csütörtök, 18. oldal)

Rászorulókat kapják a lefoglalt tűzifát

Somogyi faanyag-kereskedőkre több mint 2,2 millió forint bírságot róttak ki

SOMOGY A rászorulókat segíti majd a lefoglalt, illegális eredetű tűzifa: a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal pályázati lehetőséget indított. Az EUTR-ellenőrzések során elkobzott termékekből csaknem 1300 köbméter fára pályázhatnak ingyen az önkormányzatok, a közhasznú szervezetek, valamint az egyházak és az egyházi jogi személyek.

Lapunk megtudta azt is, hogy eddig a megyénkben tevékenykedő fakereskedőkre 2018-2019 során kétfélmillió-kétszázhuszezer forint bírságot róttak ki.

- Somogyban az állami erdőkből néhány száz köbmétert, míg a magántulajdonú, fával borított területekről mintegy ezer köbméter faanyagot tulajdonítottak el, s ezek nagy részét valószínűleg el is adták - közölte érdeklődésünkre a Nébih. - Ezen túl azonban a megyehatár melletti fekvése miatt jelentős a más országokból származó fatermékszállítás és -kereskedelem, amely során a magyar jogszabályoknak nem megfelelő eredetigazolással

rendelkező faterméket visszafordítják, vagy azok forgalomba hozatalát tiltja, korlátozza a Nébih. Ezek nagyságrendje is eléri az ezer köbmétert.

Egy-egy településre hárommillió forint értékű fa kerülhet

A program első szakaszában csaknem 1300 köbméter tűzifára pályázhatnak ingyen az önkormányzatok, a közhasznú szervezetek valamint az egyházak és az egyházi jogi személyek. Később várhatóan további 1600 köbmétert hirdetnek meg. Lényeges tudni: nem tűzifa esetében - évente - legfeljebb ötmillió forint nyilvántartási értékű árut igényelhetnek a pályázók, tűzifánál maximum három millió forint a plafon. Az elbírálás a kérelmek elektronikus érkezési sorrendje alapján történik, a Nébih naponta frissíti a készletadatokat. Szabó Péter szentgáloskéri polgármester azt mondta: ha lehet majd pályázni, beadják a jelentkezésüket. A lakosságnak folyamatosan igyekeznek segíteni, a BM-kiíráson legutóbb elnyert 72 köbméter tűzifát 36 család között osztották ki. S ha esetleg valaki hirtelen szorult helyzetbe kerül, akkor annak az önkormányzati tartalék fakeretből biztosítanak tüzelőt. Jakab Csongor csökölyi polgármester hasznosnak tartja az új programot, szerinte érdemes kiaknázni az összes olyan lehetőséget, amely tovább csökkenti a családok anyagi terheit.

- Nagyon jó a lehetőség, azonban a fa átvételi körülményeit és a szállítás módját feltétlenül tisztázni kell - közölte Mohayné Farkas Ibolya, a kaposvári Mélyben és Reményben Alapítvány elnöke. - Négy településen folyamatosan 19 rászoruló családdal tartjuk a kapcsolatot.

A somogyi falvakban élőknek jól jön a lefoglalt tűzifa
Harsányi Miklós

[Eredeti](#)

(Somogyi Hírlap, 2020. február 13., csütörtök, 4. oldal)

Koronavírus: csalók kínálnak "védelmet"

KÖRKÉP Vélhetően csalók próbáltak meg koronavírus elleni egészségügyi csomagot eladni olvasónknak.

Előfizetőnk arról számolt be, hogy vezetékes telefonján keresték, majd egy gépies női hang az egészségügyi világszervezet (WHO) adataira hivatkozva ismertette a koronavírusban elhalálozottak és megfertőzöttek számát. Ezt követően 3900 forintos áron kínált fertőzésmegelőző csomagot, melyben maszk és fertőtlenítő található. Az ár azért tűnik irreálisnak, mert az említett eszközök a patikában pár száz forintért beszerezhetők. A lapunk által megkérdezett szakértő szerint abban az esetben lehet valószínű a rendkívül magas ár, ha speciális maszkról és kézfertőtlenítőről van szó, de, mint elmondta, nincs tudomása arról, hogy itthon forgalomban lennének ilyen termékek. Felhívta a figyelmet, hogy gyanús telefonhívás után érdemes azonnal bejelentést tenni az illetékes hatóságnál, ez esetben a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál. A szakértő szerint oda kell figyelni, hogy internetes böngészés közben ne adjuk meg személyes adatainkat, csak ha nyomós okunk van rá. Könnyen jogtalan személy kezébe kerülhet telefonszámunk és e-mail-címünk.

Az ügyben eddig érkezett két bejelentés alapján a Budapesti Rendőr-főkapitányság csalás vétség gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen rendelt el nyomozást. A rendőrség felhívta a figyelmet arra, hogy a WHO nem végez termékárúsítást sem telefonon, sem más formában.

A koronavírussal kapcsolatban csak a hivatalos szervektől fogadjon el tájékoztatást! - tették hozzá.

MW

[Eredeti](#)

(Napló, 2020. február 13., csütörtök, 3. oldal)

Adj kölcsön, hogy beperelhesselek

SZERBIAI SAGA - A svájcifrank-hitelek ügyét követően újabb "bankellenes forradalom" dül déli szomszédunkban. A hitelfelvevők a kezelési költséget követelik vissza.

Tavaly egy áprilisi határozat nyomán a svájcifrank-adósságokat átváltották euróra, a tartozást 38 százalékkal csökkentette az állam a saját kontójára, ám a legutóbbi adatok szerint még így is több mint tizenötezer polgárnak van törleszténivalója. Miközben ezt az ügyet igyekezett kezelni az állam, megjelent egy másik, az adminisztrációs díjakkal kapcsolatos probléma, amely egyre jobban borzolja a kedélyeket.

Már több mint két éve tart a huzavona a banki kölcsönhöz jutott polgárok és a pénzügyintézetek között Szerbiában. 2020 januárjára a bírósági perek száma meghaladta a harmincezret a kezelési költségek miatt. Az ország bankjainak a nagy része adminisztrációs díjat számol fel a hitel jóváhagyása után, amelyet a legtöbb esetben azonnal le is von az igénylőnek megítélt pénzből, ráadásul sok esetben mégis a kölcsön teljes összegére veti ki a kamatot.

Egyes értelmezések szerint ez törvényellenes, mások viszont teljesen legálisnak tartják. A bankszektor részéről mindenki leszögezi, hogy a pénzügyintézeteknek jogukban áll megfizettetniük e tarifát, amelyet ki-ki nevezhet hitelfolyósítási díjnak, a hitelkérelem feldolgozási költségének vagy hitelkezelésnek. Ezzel szemben a polgárokat védő egyesületek azt állítják: egyszerű átverésről és lila köd árusításáról van szó.

A probléma végleges megoldásában az eddig megszületett bírósági végzések sem sokat segítenek. Voltak ugyanis olyanok, amelyek az ügyfélnek, s olyanok is, amelyek a banknak adtak igazat. Hivatkozási alap tehát akad bőven mind a két fél számára. A polgárokat különféle ügyvédi irodák buzdítják arra, hogy pereljék az intézményeket, amennyiben maguk is "áldozatai" voltak a hitelkezelési költségek megfizettetésének, s bizonyos jutalékért cserébe az adott bíróság meglátására - meg a jó szerencsére - bízzák az ügyet. Így az alperesek nem veszítenek semmit, legfeljebb nyerne, s nyer az ügyvédi iroda is.

NYOMTATÓPATRON ÉS ÁRAM

A vitában a szerb legfelsőbb semmítőszék (kúria) is állást foglalt 2018-ban. Döntése azonban még nagyobb galibát okozott. Megállapította ugyanis, hogy a bankoknak az érvényes jogszabályok szerint jogukban áll megfizettetniük a kérdéses díjat, amennyiben az ügyfélnek felkínált szerződésben megmagyarázzák, mi is a lényege, mi célból számolnak el pluszköltséget. Az álláspont a banki és az ügyféloldalon álló szakértőknek egyaránt elég volt arra, hogy győzelmet hirdessenek, s a mai napig erre hivatkoznak.

A szerb közszolgálati és kereskedelmi televíziónak nyilatkozó ügyvédek a harmincezredik per elindítása után nem győzték hangsúlyozni, hogy a legfelsőbb bíróság határozatát azért kell alapul venni, mert világosan kimondta, hogy az igénylőnek ismernie kellett volna a pénzügyintézet valós költségeit a kezelési díj felszámolása kapcsán. A bankvezetők ezzel

szemben pont azért ragaszkodnak ugyanehhez a döntéshez, mert az szerintük világosan meghatározza a megfizetés lehetőségét, arra pedig nem tér ki, hogy az ügyfélnek meg kellett volna mondani, mekkora az adott kölcsön során végzett munka pontos díja, mennyi festék fogyott el a patronból a hitelszerződések kinyomtatása során, esetleg mennyi áramot használtak el az irodai számítógépek. Nevetségesnek minősítették azt az érvelést, miszerint ilyen részletes magyarázatot kellene adniuk. Elegendő és törvényes, ha a kontraktusban, amelyet mindkét fél aláírt, benne van a kezelési költség tarifája.

ÜGYVÉDI BIZTATÁS

A kliensek többségétől száz, nagyobb hitelek esetén több száz eurót tartanak vissza. A bankok jó része 0,5 és 3 százalék közötti összegben határozta meg ezt a tételt. Egyes pénzügyintézeteknél ma is ez a gyakorlat, míg más hitelezők immár tévés hirdeteikben úgy reklámozzák magukat, hogy náluk nincs kezelési költség. A becslések szerint déli szomszédunkban a bankok több tíz millió euróra tettek szert hitelkezelési díjából.

Az ügyvédek továbbra is biztatják a polgárokat, hogy tegyenek feljelentést, megéri, hiszen a bankok ellen indított eljárások esetében az ítéletek gyorsabban megszületnek, mint bármilyen más perben. Az ügyfél visszakapja a kezelési költséget, amelyre a pénzügyintézet köteles kamatot is fizetni a kárpótlás pillanatáig terjedő teljes időintervallumot figyelembe véve.

FOGYASZTÓVÉDŐK A SZÍNEN

Miközben a hitelek mind nagyobb vérszemet kapnak, a pénzügyi szektor képviselői egyre faramucibb helyzetbe kerülnek. Egy belgrádi kereskedelmi csatornának nyilatkozva Zoran Petrović bankár azt mondta, az ügy már paradox szintre jutott, hiszen nemrégiben a feljelentők kéteurós kártérítésért fordultak a bírósághoz.

Közben az adminisztrációs díjak visszaigénylésének ügyébe hatékonyan bekapcsolódott az Efektiva elnevezésű, a pénzügyi kérdések terén nagy tapasztalattal felvértezett fogyasztóvédelmi szervezet is. Képviselői állítják: nem lehet elveszíteni e pereket, a fellebbviteli bíróságok immár mindig az ügyfelek javára hoznak ítéletet. A kliensnek csak a hitelszerződés másolatával kell rendelkeznie, szakértői vizsgálatra nincs is szükség ezekben az eljárásokban, azt így fizetni sem kell. Az egyetlen kiadás a perköltség, amely a követeléstől függően 50-től 150 euróig terjed, de az ítéletet követően ezt a bank visszatéríti. Hogy igaza lehet az Efektívának, azt a svájcifrank-hitelek rendezési folyamatában szerzett tapasztalatai alapján gondolják sokan. Valószínűsíthető tehát a peres eljárások számának további növekedése az előttünk álló hónapokban.

Más érdekvédelmi szervezetek is egyre nagyobb számban csatlakoznak a mozgalommal terebélyesedő akcióhoz.

Ügyfélfogadás egy belgrádi bankfiókban. kérnek és követelnek

VIRÁG ÁRPÁD

[Eredeti](#)

(Figyelő, 2020. február 13., csütörtök, 38+39. oldal)

Lemaradásban vagyunk Kínához és az Egyesült Államokhoz képest

Fogyasztóvédelemben viszont az USA és Kína előtt járunk.

A felmérést a Digitising Europe Pulse első részeként tették közzé, 10 európai uniós tagállamban: Csehországban, Észtországban, Franciaországban, Németországban, Magyarországon, Olaszországban, Lengyelországban, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban. Az európaiak több mint kétharmada (68%-a) úgy gondolja, hogy az európai uniós szabályozás pozitív hatással van országuk digitális fejlődésére. Magyarország és Lengyelország polgárai gondolják úgy a legnagyobb arányban (75%-ban), hogy az uniós tagság a nemzeti digitális fejlődés javát szolgálja, míg Csehországban szkeptikusabbak, ott ez az arány 55%. Digitalizáció segíthet a klímaváltozás kezelésében Inger Paus, a Vodafone Intézet ügyvezető igazgatója így nyilatkozott: "Az európai polgárok egyértelműen tudatában vannak a digitalizáció fontosságának Európa jövője szempontjából. Elismerik, hogy az Európai Unió prioritásként kezeli a témát, és a digitális szakpolitikák megfogalmazása terén már eredményeket is fel tud mutatni. Ennek jegyében határozottan arra számítanak, hogy az Európai Unió a digitalizációt fogja segítségül hívni néhány sürgető probléma - például a klímaváltozás - kezeléséhez." A szakpolitikai kérdések közül a klímaváltozás emelkedik ki általánosságban a legégetőbb témakörként (46%). Az európai lakosság nagyon pozitívan látja a technológia szerepét és a technológiát tekinti egy egész sor társadalmi probléma - úgymint a betegségek elleni küzdelem (87%), az adatbiztonság javítása (86%), a gazdasági növekedés fenntartása (84%) és a pénzügyi stabilitás (82%) -, valamint a klímaváltozás elleni küzdelem (79%) megoldása kulcsának. A digitális szakpolitikák ismerete ugyancsak viszonylag magas szinten áll az európai lakosság körében, beleértve az adatvédelmi törvényt (GDPR - 84%), a fogyasztóvédelmi szakpolitikákat (77%), valamint a globális technológiai cégekre kivetett versenyjogi és adatvédelmi bírságokat (58%). Az uniós polgárok kevésbé ismerik az egyéb szakpolitikai kezdeményezéseket, úgymint az egységes digitális piacot (38%) vagy a digitális oktatási tervet (28%). A fogyasztóvédelemben vagyunk jobbak Az Egyesült Államokhoz, illetve Kínához képest az európaiak kevésbé gondolják, hogy az Európai Unió vezető szerepet játszik a digitális transzformáció korában. Mindössze 15% véli úgy, hogy az EU a digitális innováció motorja, és csak egyharmaduk gondolja, hogy az Európai Unió globálisan is jó helyzetben van a digitális gazdaság és a mesterséges intelligencia témájában. Ennek ellenére az európaiak mintegy fele szerint egy rendkívül fontos kérdésben, a fogyasztók védelme tekintetében az Európai Unió jobb helyzetben van, mint az Egyesült Államok vagy Kína. - BEOL

Eredeti

(beol.hu, 2020. február 13., csütörtök)

Javaslatokat várnak

Idén is várja a jelöléseket az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért a Fehérvári Fogyasztókért Szakmai díjra. Erről sajtótájékoztató keretén belül számolt be Róth Péter, Székesfehérvár alpolgármestere, Németh László, az alapítvány elnöke és Berdó-Kovács Erika, a Fejér Megyei Civil Információs Centrum irodavezetője. Az elismerést öt esztendővel ezelőtt Székesfehérvár önkormányzata és az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért hívta életre. A díjat azok a vállalkozások, cégek kaphatják meg, amelyek felelősségteljes piaci magatartásukkal elnyerik a vásárlók bizalmát és erősítik

Székesfehérvár fogyasztóbarát város szerepét. A díj megerősíti a fogyasztói érdekek figyelembevételét, hiszen a jelöléseket a vásárlók nyújthatják be, akik napról napra figyelemmel kísérik a minőségi szolgáltatást nyújtó piaci résztvevők munkáját. A jelöléseket március tizedikéig a fogyvedalap@gmail.com e-mailcímen kereskedelem, szolgáltatás és gyártás kategóriában lehet megtenni. A díjakat hagyományos módon a fogyasztóvédelmi világnaphoz kapcsolódóan vehetik át az arra érdemes szervezetek

[Eredeti](#)

(Fehérvár - Közéleti hetilap, 2020. február 13., csütörtök, 2. oldal)

Nívó

A hír az, hogy hamisítják a Facebook kriptovalutáját. Hogy mi van? Én bevallom, eddig azt sem tudtam, hogy ilyen létezik. Nem baj, a részletekről mindjárt beszámolunk, mert szerintem nagyon sok embert érinthet. Van-e a zipzárra szavatosság? Ha igen, mikor érvényesíthető Vagy egyszerűen fogadjuk el azt a boltosok szájából gyakran elhangzó mondatot, hogy a zipzárra és a kopó, fogyó alkatrészekre nincs garancia? Viszlát! Ma szó lesz a mobilparkolásról is. Vajon létezik-e ott is türelmi idő és ha igen mennyi és mikor? Illetve, ami talán a legfontosabb, hogyan tudunk ezzel érvelni, hogyha jogtalanul büntettek meg minket. De beszámolunk ma egy újabb zavarosban halászó pénzügyi szolgáltató csoportról is, amelyet megbüntetett nemrégiben a Magyar Nemzeti Bank. A lényeg az, hogy nem az ügyfél, hanem a saját zsebük érdekeit nézve ajánlottak biztosítási termékeket, perszer arról is beszélgetünk, hogy miért veszélyes ez, illetve mire figyeljünk, amikor megbízunk egy ügynököt azzal, hogy segítsen nekünk a jó döntésben. Szépségápolási termékeket vásárolt valaki egy olyan cégtől, amelyik azt hirdette magáról, hogy 18 napig meggondolhatja magát a vásárló és hogyha nem elégedett, visszaküldheti a terméket és persze visszakapja a vételárat is. A szóban forgó hölgyet mégis több hete fárasztják és már nem lepődünk meg, a pénzt még közletről sem látta. A kérdés az, mi a lehetőség ilyenkor, illetve hol hibázott a vásárló és hol a bolt, mert gyaníthatóan mind a ketten hibáztak? Szakértő vendégeim a stúdióban Binder István, a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője, dr. Kecskés András parkolási szakértő, ügyvéd és Siklósi Máté általános fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: Facebook, kriptovaluta, ajánlatok, nemzetközi internetes portálok, kalózportálok, előértékesítés, átverés, parkolási díj, büntetés, tartozás, gépjármű a nevéen van, hagyatéki hitelezői igény, örökösök, behajtás, banki azonosítás.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2020. február 13., csütörtök, 14 óra)

Kika, Mömax, Möbelix: Orbánék legújabb kiemelt partnerei

Az osztrák bútorkereskedő, Andreas Seifert magyarországi leányvállalatával készül megállapodásra a magyar kormány.

Orbán Viktor miniszterelnök felszólította Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminisztert, hogy írja alá a stratégiai együttműködési megállapodást az MMXH Lakberendezési Kft.-vel. A Magyar Közlönyben megjelent rövid határozatból mindössze az derül ki, hogy a kormány nagybefektetőként számol az osztrák tulajdonban lévő magyarországi céggel. Valóban, az MMXH árbevétele már 2018-ban is csaknem 30 milliárd forint volt, 25 milliárd forintos saját tőkével, pedig akkor a Kika a 27 milliárdos forgalmával még nem is tartozott a cégcsoporthoz. A nyáron azonban a Gazdasági Versenyhivatal hozzájárult, hogy egy globális üzletkötés következményeként Magyarországon is azonos érdekeltségi körbe kerüljön a hazai piac 10-20 százalékát uraló Kika a magyar bútortulajdonosi egyetemes képviselő Mömax-Möbelix-párossal. A vevő és így már a közös tulajdonos az ausztriai családi vállalkozás, az XXXLutz cégcsoport, amelynek irányítója, a 66 éves jogász, Andreas Seifert agresszív felvásárlásokba kezdett. Még a német piacon is az a célja, hogy az IKEA fölé kerekedjen. A távolság egyelőre nagy: az IKEA árbevétele 5 milliárd euró, Seifertéké még csak 3,8 milliárd. Stratégiai együttműködési megállapodásokat 2012 óta ír alá az Orbán-kormány olyan, többnyire multinacionális, de esetenként magyar nagyvállalatokkal, amelyek befektetéseikkel Magyarországon is meghatározó szerepet játszanak ágazatukban. A partnerek további tőkebehozatalt és foglalkoztatást vállalnak, a kormány pedig kedvező szabályozási környezetet és állami támogatást ígér. Külön hozadéka ezeknek az együttműködéseknek, hogy a külföldi vállalatok vezetői anyaországukban is támogatást szereznek Orbánék politikai törekvéseikhez, hiszen a náluk regnáló politikai erőknek is érdekük, hogy gazdasági háttérországuk más piacokon is növekedni tudjon. Az MMXH és osztrák tulajdonosa a magyar kormány 83. stratégiai partnere, a kabinet legutóbb decemberben a dél-korai KDB Bank leányvállalatával szerződött. - hvg@hvg.hu

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2020. február 13., csütörtök)

Szép dolog az utántölthető kozmetikum, de ki felel azért, ha bajt okoz?

Néhány nap alatt 34 ezren írták alá azt az online petíciót, amely el szeretné érni, hogy legyenek utántöltő automaták a legnagyobb magyarországi drogériákban. A csomagolásmentességre törekvés számos iparágban megjelenik, de vajon milyen korlátai vannak és mennyire valósítható meg itthon?

Egyre több cég tölti termékeit legalább újrahasznosított műanyagból készült csomagolásba, és Budapesten is egyre több csomagolásmentes bolt nyílik. És közben öt nap alatt több mint 30 ezren írták alá azt a petíciót, amely el szeretné elérni, hogy a hazai Drogerie Markt (DM) és Rossmann üzleteiben is vezessenek be automata újratöltő berendezéseket. É Facebook / Ligeti Bolt csomagolásmentes.hu A lavinát a G7 még tavaly novemberben megjelent cikke indította el, amely beszámolt arról, hogy a DM tesztjei után a Rossmann is bevezette ezt a megoldást Csehországban. A rendszerben először egy üres flakont vásárolunk meg, amelyhez a gép kinyomtatja a felhasználhatósági határidőt és ezután már a kiürült flakonnal mehetünk vissza újratölteni a sampont, a tusfürdőt, az öblítőt, a mosószert és a mosogatószer. Újra is fogja tölteni a flakont, aki most az online petíciót

aláírta? Akkor a G7 kérdésére a Rossmann azt reagálta, hogy örülnek a cseh kezdeményezésnek, de kiemelték, hogy alapos előkészületet igényel ennek a megvalósítása, ehhez pedig a beszállítók nyitottsága és az üzletek átalakítása is szükséges. Kérdésünkre Hittner Krisztina, a DM-Drogerie Markt Kft. PR és ügyfélszolgálati csoportvezetője is kiemelte: már vizsgálják az utántöltő automaták kihelyezésének lehetőségét, az viszont fontos, hogy ezt fenntartható módon vezessék be. "Az osztrák DM-ben a tesztek sikeresnek bizonyultak. Jelenleg 28 üzletben van utántöltő-állomás, ha a vásárlói igény továbbra is megmarad, az osztrák kollégáink tervezik, hogy több automaták helyeznek majd ki. A többi országban ez még egyelőre tesztfázisban van. Folyamatosan egyeztetünk a kollégákkal a nemzetközi tapasztalatokról, de végül a magyar piacon kell megvizsgálni, hogyan tud működni. A tartós bevezetés kapcsán a vásárlók reakcióját is figyelembe vesszük, hiszen csak akkor fenntartható egy ilyen állomás, ha használatban van." Az automaták kihelyezésének időpontjáról még nem tudnak nyilatkozni, de azt már látják, hogy nagyobb beruházásra lesz szükség. é dm / Riebler Pucér, zöldebb szépségápolás A brit Lush élen jár a csomagolásmentesség terén: az 1980-as évek végén született meg a szilárd samponjuk, de kínálnak már csomagolásmentes tusfürdőket, testvaját és "pucér" kozmetikumokat is, amit a vásárlók visszajelzései, igényei alapján dobtak piacra. A formára szappanokra hasonlító szilárd samponok azóta elég elterjedtek a zöld szépségápolás hívei körében, de a nagyobb drogériák polcain a natúr, vegán és erőszakmentesen készült samponokat még bizony műanyagflakonban vehetjük meg. Az alapvetően folyékony termékek megszilárdítása kihívás elé is állítja a gyártókat, mivel öntartósítónak kell tenniük a termékeket, és a víztartalmat szobahőmérsékleten szilárd halmazállapotú anyagokra kell cserélni, illetve a pőrén heverő termékeknel a baktériumok szaporodását is meg kell akadályozni (a Lush erre a célra például kakaóvaját használ). Persze a csomagolásmentes termékeknek is kell valamennyi csomagolás: a cég erre a célra az ún. EcoFlo-t használja, a pufik a chipsgyártás melléktermékeként keletkező burgonyakeményítóből készülnek, biológiai úton és vízben is gyorsan lebomlanak. Ma már az elérhető termékek 35 százaléka csomagolásmentes, de náluk sem lehet mindennél kiváltani a csomagolást: ez egy parfüm esetében elképzelhetetlen, a cég arcpakolásai pedig szintén ilyenek, ezek ugyanis két hétig állnak csak el. é Lush A világ vezető kozmetikai vállalata, a L'Oréal a termékcsomagoláshoz közel 60 százalékban műanyagot használ, ez 2018-ban 140 000 tonna műanyag felhasználását jelentette. 2025-ig vállalták, hogy műanyag termékcsomagolásaik 100 százaléka újratölthető, utántöltős, újrahasznosítható vagy komposztálható lesz. A cég fejlesztői az Albéával közösen papíralapú kozmetikai tubust alkottak meg - az így csomagolt termékek akár idén év végén itthon is elérhetőek lehetnek. Egy másik, növényi rostból készült flakonnal pedig várhatóan 2021-ben a cég La Roche-Posay és a Kiehl's márkáin keresztül találkozhatunk majd. Egyre távolabb a műanyagtól A csomagolásmentesség nem csak a szépségiparban és a vegyi áruk terén erőteljes trend és hívószó: a körforgásos gazdaság népszerűsítésére hivatott Ellen MacArthur Alapítvány számításai alapján a cégek számára a műanyag csomagolásuk 20 százalékának a kiváltása egy újrafelhasználhatóra már 10 milliárd dolláros üzleti lehetőség. Arról nem is beszélve, hogy becslések szerint esetenként a termék árának 40-50 százalékát is kiteheti a csomagolás: vajon olcsóbbak is lehetnek termékek, vagy a cégek átcsoportosítják ezt a kiadást? A magyar származású Tom Szaky nevéhez köthető a Loop projekt, amely betétdíjas csomagolást kínál: a megoldás alapja az, hogy az online rendelt termékeknel a csomagolást kifizettetik a vevővel, aki visszakapja a pénzt, ha az kiürült dobozt visszaviszi vagy díjmentesen visszaküldi. A cég az együttműködői között tudja már az Unilevert, a Nestlét, a PepsiCo-t és a Procter & Gamble-t (a legnagyobb műanyagszennyezőket). A tesztfázis után Párizsban, az USA-ban, Kanadában, az Egyesült Királyságban, Németországban, Japánban és Ausztráliában is tervezik, hogy bevezetik a rendszert és hamarosan nagyobb

üzletláncokban (így a brit Tesco és a francia Carrefour üzleteiben) is elindul a Fast Company értesülései szerint. View this post on Instagram TY for joining our mission to make reusable packaging the next standard in online shopping! epost @proctergamble "re excited to join @terracycle in the waste-free shopping platform, Loop. Through Loop, you'll be able to buy from our leading brands, then have the packaging collected from the doorstep to be cleaned, refilled and reused. Through projects such as Loop, we can help make responsible consumption mainstream. A post shared by Loop (@loopstore_us) on Jan 24, 2019 at 8:09am PST

A csomagolás mögött Persze jó dolog megszabadulni az egyszer használatos műanyag csomagolástól, de nem mindig érdemes vagy lehetséges: a higiénia és a termék állagának megőrzése mellett számos tényező közrejátszik. "Saját dobozt, csomagolóanyagot pékárúk esetében és zöldség-gyümölcs esetében hozhatnak a vásárlók. Felvágottak esetében minőségbiztosítási okokból nincsen lehetőség saját dobozban történő vásárlásra" - mondta el a hvg.hu érdeklődésére Maczelka Márk, a SPAR kommunikációs vezetője. "Egy termékkel kapcsolatban a környezetvédelmi követelmények mellett más kötelezettségekkel, például közegészségügyi és fogyasztóvédelmi előírásokkal is számolnunk kell, tehát olyan megoldást kell találni, amelyik az összeset kielégíti" - hangsúlyozza Murányi István, a Magyar Kozmetikai és Háztartás-vegyipari Szövetség főtíkára. Kiemeli azt is: az utántöltésnél figyelni kell arra, hogy a vásárló által odavitt edény tiszta legyen, az utántöltésnek pedig biztonságosan kell történnie, mert háztartási termékek például irritálhatják a bőrt. A kozmetikumok terén elengedhetetlen a szennyeződésmérség is - hiszen közvetlenül a bőrünkkel fog érintkezni az adott kozmetikum. A legnagyobb gondot ezért a termékfelelősségben látja: Ha minden simán ment a vásárlás és használat során, akkor jó, de mi van, ha valami baj történik, akkor ki a felelős? A normál árucikkeknél a gyártó, kereskedő felel, de egy ilyen utántöltés esetén nehezen követhető le, hogy ki a felelős egy esetleges, megtörtént bajért" - figyelmeztet a szakember. Távol vagyunk még attól, hogy elhagyjuk az eldobható műanyagot. Még ha el is határozzuk, hogy igyekszünk a lehető legcsomagolásmentesebben vásárolni, nem mindig van nálunk befőttesüveg, flakonok és üvegcsék, amelyekbe tölthetnénk, így a drogériákba sem feltétlenül érkezünk ezekkel felszerelve. A Lush fekete tégelyeit a dorseti telephelyükön kitisztítják, felaprítják és újakat készítenek belőlük. Hiába ösztönzi azonban a cég a vásárlókat azzal, hogy öt visszavitt, kiürült tégely után ajándék arcpakolást adnak, a legyártott tégelyeknek csak a töredékét viszik vissza a vásárlók. é Fazekas István Murányi István is megerősíti, hogy a cégek keresik a megoldást a műanyag csomagolási hulladékokkal kapcsolatban és többen gondolkodnak utántöltős megoldásokon, Magyarországon azonban még ez nem realizálódott. "A legtöbb tagcégünk már tett olyan vállalat, hogy rövid időn belül a csomagolásaikat úgy alakítják át, hogy azok vagy lebonthatóak, újrahasznosíthatók vagy újratölthetőek legyenek. Ehhez viszont az is kell, hogy minden rendszer maximálisan működjön: a fogyasztók szelektíven gyűjtsék a hulladékot vagy visszavigyék a kiürült csomagolást, a visszagyűjtő rendszerek és a hulladékfeldolgozók pedig optimálisan működjenek. Sajnos nálunk még ezeket is jelentősen javítani kellene" - összegzi a szakember. - hvg@hvg.hu

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2020. február 13., csütörtök)

8 milliárdos magyar laborfejlesztés jöhet az élelmiszeripar fejlesztésére

Az élelmiszeripar nyereségének növekedése több mint 50 százalékra tehető az elmúlt 5 évben az Agrárminisztérium tájékoztatása szerint. Az élelmiszerágazatban látványos eredményeket főként a közepes és nagyvállalatok tudnak felmutatni. Számukat tekintve az egész szektoron belül 10 százalék alatti arányt képviselnek, ám tőlük származik a teljes belföldi árbevétel több mint 80 százaléka, valamint az exportárbevétel 90 százalékot meghaladó része. Továbbá ezek a vállalatok foglalkoztatják az ágazati dolgozók mintegy 75 százalékát - közölték. Az Agrárminisztérium anyagát szemléztük. "A magyar élelmiszeripar 2014-2020 között több, mint 360 milliárd forint támogatásban részesült, az agrártárca következő hétéves fejlesztési terve pedig megalapozza a szektor további innovációját - közölte

Tovább...

The post 8 milliárdos magyar laborfejlesztés jöhet az élelmiszeripar fejlesztésére appeared first on Magro.hu.

Az élelmiszeripar nyereségének növekedése több mint 50 százalékra tehető az elmúlt 5 évben az Agrárminisztérium tájékoztatása szerint. Az élelmiszerágazatban látványos eredményeket főként a közepes és nagyvállalatok tudnak felmutatni. Számukat tekintve az egész szektoron belül 10 százalék alatti arányt képviselnek, ám tőlük származik a teljes belföldi árbevétel több mint 80 százaléka, valamint az exportárbevétel 90 százalékot meghaladó része. Továbbá ezek a vállalatok foglalkoztatják az ágazati dolgozók mintegy 75 százalékát - közölték. Az Agrárminisztérium anyagát szemléztük. "A magyar élelmiszeripar 2014-2020 között több, mint 360 milliárd forint támogatásban részesült, az agrártárca következő hétéves fejlesztési terve pedig megalapozza a szektor további innovációját - közölte Zsigó Róbert, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára egy sajtótájékoztatón, Budapesten. A magyar élelmiszeripar a a közepes és nagyvállalatok számára nyújt jó fejlesztési lehetőségeket - képünk illusztráció Az élelmiszeripar fejlesztését többek között a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) Beruházás ösztönzési célú irányzatából 57 milliárd forint, a Gazdaságfejlesztési és innovációs operatív programból (Ginop) 78 milliárd forint, a Vidékfejlesztési programból a mikro- és kisvállalkozások fejlesztésére közel 200 milliárd forint segítette. Továbbá számos más, operatív program vissza nem térítendő támogatásai. A Pénzügyminisztérium által koordinált Nagyvállalati beruházási támogatás programból 34 milliárd forint áramlott az ágazatba - mondta. többek között a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) Beruházás ösztönzési célú irányzatából 57 milliárd forint, a Gazdaságfejlesztési és innovációs operatív programból (Ginop) 78 milliárd forint, a Vidékfejlesztési programból a mikro- és kisvállalkozások fejlesztésére közel 200 milliárd forint segítette. Továbbá számos más, operatív program vissza nem térítendő támogatásai. A Pénzügyminisztérium által koordinált Nagyvállalati beruházási támogatás programból 34 milliárd forint áramlott az ágazatba - mondta. Közölte, hogy az agrártárca 2021-2027-es időszakra összeállított szektoriális fejlesztési terve összefoglalja a következő 7 év legfontosabb innovációs lépéseit. Az ipar szereplőivel, illetve az érdekképviselletekkel egyeztetve 9 beavatkozási pontot és közel 40 intézkedést határoztak meg. Ezek a feladatok várnak a magyar élelmiszeriparra A jövő az élelmiszeriparban is a hatékonyság és a termelékenység növelése, amelyhez az Ipar 4.0 és a digitalizáció számos új lehetőséget kínál - mondta. A tárca kiemelt feladata a Magyar Élelmiszerkönyv felülvizsgálata, átdolgozása és hatékonyabbá tétele. Az év első felében megkezdte a munkáját a megújult Élelmiszerkönyvi Bizottság a szakbizottságokkal együtt - közölte. Szót ejtett az élelmiszerbiztonsági ellenőrzések hatékonyságának növeléséről is, amelynek érdekében a szaktárca további területekkel bővíti a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), azon belül a kiemelt ügyek igazgatóságának feladatkörét.

Megemlítette, hogy a következő években mintegy 8 milliárd forint ráfordítással egységes, központi laborbázist kaphat a hatóság. Ekkora értéket képvisel a magyar élelmiszerágazat. Kitért arra is, hogy Magyarországon nyilvántartott több mint 346 ezer vállalkozás kibocsátása meghaladta az 53 ezer milliárd forintot 2018-ban, amelynek csaknem felét a feldolgozóipar adta, ennek 12 ágazata közül az élelmiszeripar produkálta a második legnagyobb értéket, közel 3500 milliárd forinttal. Az élelmiszeripar a Magyarországon hozzá kötődő mintegy 4,5 ezer vállalkozással foglalkoztatás és árbevétel szempontjából is a második legjelentősebb ágazat. Üzemi nyeresége egy év alatt 15 százalékkal emelkedett. Az elmúlt 5 évre visszatekintve, nyereségének növekedése több mint 50 százalékra tehető - mondta. Az élelmiszerágazatban látványos eredményeket főként a közepes és nagyvállalatok képesek felmutatni. Számukat tekintve az egész szektoron belül 10 százalék alatti arányt képviselnek de azoktól származik a teljes belföldi árbevétel több mint 80 százaléka és az exportárbevétel 90 százalékot meghaladó része, emellett ezek foglalkoztatják az ágazati dolgozók mintegy háromnegyedét - fűzte hozzá. - zsolt.szekely@magro.hu (Magro.hu)

[Eredeti](#)

(magro.hu, 2020. február 13., csütörtök)

Változás a Revolutnál: nem lesz mindig ingyen a feltöltés?

Valóban megváltozott az elfogadói kereskedői kód a Revolut-feltöltéseknél, azonban a legtöbb magyar bank ügyfeleinél ez egyelőre nem okozott problémát, továbbra is kártyás vásárlásnak minősül a tranzakció. A helyzet azonban változhat, az pedig nem túl megnyugtató, hogy az ügyfelek értesítése nélkül lépett a fintech.

A legolcsóbb és leggyorsabb módja a Revolut-egyenlegünk feltöltésének az, ha bankkártyával tesszük - ahogy korábbi, a szolgáltatást bemutató cikkünkben is írtuk, a Revolut ad nekünk ugyan egy nemzetközi (IBAN) számlaszámot is, amire utalni lehet, de az az Egyesült Királyságba megy. Így számolni kell a nemzetközi átutalások csúnya hátrányaival, mint hosszú idő (1-3 nap) és magas költség - pedig jellemzően pont az ilyesmit akarják elkerülni a Revolutra regisztrálók. A bankkártyás feltöltés viszont kártyás vásárlásnak számít, ezért nem csak pillanatok alatt megtörténik, de jellemzően ingyenes is. Ez legalábbis gyakorlatilag minden bank esetében igaz volt - nemrég azonban változás állt be a szolgáltatásban. Ahogy a napi.hu beszámolt róla: a Revolut kénytelen volt megváltoztatni az elfogadói kereskedői kódot, ezért egyes bankok már nem kártyás vásárlásként, hanem bankfióki készpénzfelvételként kezelik a Revolut-egyenleg feltöltését. Ez különösen a hitelkártyát használók számára lehet fájdalmas: őket ugyanis rendszerint igen magas díjakkal bünteti a bankjuk, ha készpénzfelvételre használják kártyájukat. A lap körképet készített a nagyobb hazai bankok között. Eszerint a Raiffeisennél, a Budapest Banknál, a CIB-nél és az OTP-nél továbbra is kártyás vásárlásként kezelik a Revolut-egyenleg feltöltését, az Ersténél viszont változott a tranzakciók elszámolása: a tranzakciót ugyan vásárlásként kezelik, de kamatozás szempontjából a bank készpénzfelvételnek tekinti a tranzakciót. A K&H-nál fura a helyzet: egy technikai sajátos rendszeradottság miatt az ilyen jellegű tranzakciók után a mobilinfo azt az üzenetet küldi sms formájában az ügyfélnek, mintha készpénzfelvétel történt volna, de valójában vásárlásnak tekinti a bank a tranzakciót - mind limit, mind elszámolás tekintetében. A probléma mindenestre nemzetközi, a lap szerint a Revolut továbbra is

tárgyal a különböző bankokkal és fizetési szolgáltakkal, hogy a korábbi rendszer szerint teljesüljenek az ilyen tranzakciók. Az mindenesetre, hogy a változásról a Revolut semmilyen formában nem értesítette az ügyfeleket, fogyasztóvédelmi aggályokat vet fel. -

[Eredeti](#)

(privatbankar.hu, 2020. február 13., csütörtök)

Megalakult az új megyei békéltető testület

A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által működtetett Csongrád Megyei Békéltető Testület régi-új elnöke Csongrád megyében dr. Horváth Károly, vele beszélgettünk.

The post [Megalakult az új megyei békéltető testület](#) appeared first on [privatbankar.hu](#).

2019. december 31-ével a korábban megválasztott békéltető testületi tagok, illetve elnökök mandátuma lejárt. A testületek folyamatos működésének biztosítása érdekében - a 2019 szeptember elsejétől hatályos Fogyasztóvédelmi Törvény, illetve ITM miniszteri rendelet előírásainak megfelelően - szeptemberben valamennyi területi kamara kiírta a békéltető testületi tagi, illetve elnöki pályázatot és lefolytatta a pályázati eljárást. A nyertes pályázókkal kapcsolatos miniszteri döntés december 19-én született meg, ami jóváhagyta a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara vezetése által javasolt személyeket. A 20 megválasztott békéltető testületi tagból öten most kapcsolódnak a munkába. A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által működtetett Csongrád Megyei Békéltető Testület régi-új elnöke Csongrád megyében dr. Horváth Károly, vele beszélgettünk.- Elnök úr, akkor mi is folytassuk, rögtön vágjunk a közepébe, nézzük a számokat, milyen volt a 2019-es esztendő a békéltetés tükrében?- A békéltető testület gyakorlott szakemberek útján látja el törvényi feladatát és nyugodtan állíthatom, hogy megnyugtató eredményességgel -, ha az országos statisztikai adatokhoz viszonyítjuk a megyei számokat, akkor a 3. helyen végeztünk 2019-ben. Ha a tavalyi év két félévi adatait összeadjuk, az 520 befejezett ügyből 40% egyezséggel, 29% ajánlással, 21% megszüntetéssel végződött. Az érdemi határozatok aránya így 69%-os (ami 8%-os javulás az előző évihez képest). Nagyon pozitív tendencia, hogy az ajánlások körülbelül 80%-át önként teljesítik a vállalkozások.- Milyen ügyek a leggyakoribbak, s hogyan változott ezek tárgya az utóbbi években? - Majdnem fele-fele arányban oszlik meg a termékekkel (49%) és a szolgáltatásokkal (51%) kapcsolatos ügyek száma. A termékeknél hosszú ideje a lábbeli viszi a prímet, igaz, némileg csökkent az aránya, most 20% körüli, a másik két kimagasló termékkör a híradástechnika, valamint a háztartási és kerti gépek, eszközök 18-18%-kal (kissé növekvő mértékben), a bútor, sportszer kategória, a számítástechnikai eszközök 9%, a járművek és alkatrészek 7%-os részarányt képviselnek a panaszos ügyek között. Az egészségmegőrző termékek, eszközök és a textil, ruhanemű már csak 3-3%-ban bukkanak fel. Az utóbbit talán az magyarázza, hogy a kifogásolt ruhaneműket ma már többnyire különösebb vita nélkül kicserélik, vagy visszaveszik a kereskedők. A szolgáltatásoknál az ügyek 32%-a közlekedéssel kapcsolatos (ami 9%-kal magasabb a korábbi évinél), ezután a közüzemi szolgáltatások következnek 21%-kal, de némileg csökkenő tendenciával. Kissé csökkent az építőipari kivitelezéssel kapcsolatos ügyek száma, 14%-ra, és ugyanekkora arányt képviselnek a postával és távközléssel kapcsolatos panaszok.- Feltűnően magas a közlekedéssel kapcsolatos ügyek

száma, mire kell itt gondolnunk?- A parkolásra. Elsősorban szegedi ügyeink vannak, de más nagyvárosi vagy budapesti esetekkel is foglalkozunk, amennyiben itt lakik a panaszos. Tisztában kell lenni azzal, hogy ha a parkolásra vonatkozó szabályokat valaki nem tartja be, nagyon kevés a lehetőségünk. Persze akadnak olyan különleges helyzetek, amelyek előtt a szolgáltató is meghajlik, méltányosságot gyakorol. Büntetés esetén azt javaslom mindenkinek, hogy előbb fizesse be a bírságot, és csak utána kezdeményezze a békéltetési eljárást. Ugyanis a mulasztási bírság mértéke gyorsan pörög, és könnyen előfordulhat, hogy még méltányos engedmény esetén is többet kell a végén fizetnie, mint amekkora az eredeti bírság összege volt. Még egy tanács, ami az autópályadíjakra is érvényes, őrizzük meg a parkolási szelvényeinket illetve az útdíj befizetéséről szóló bizonylatot is - 1 évig, ennyi az elévülési idő.- Egyre nő az internetes vásárlások száma - itt mik a tapasztalataik?- Nem mindenki tudja, hogy mivel egymástól távollévő felek között létrejövő szerződésről van szó, 15 napon belül elállhatunk a szerződéstől, minden további nélkül visszaküldhetjük a terméket a feladónak. Ha nem érkezik meg a pénz, és a fogyasztó hozzánk fordul panaszával, felszólítjuk a vállalkozást - tapasztalataink szerint az érintett vállalkozások 90% százaléka fizet. Ha itt van a vállalkozás székhelye vagy telephelye, kötelessége megjelenni a békéltetésen, illetve olyan személyt küldeni, aki az egyezségkötésre fel van hatalmazva; ha nem idevalósi a cég, akkor is érdemben kell válaszolnia megkeresésünkre. Ha nem ad választ, akkor jön a bírság, amit jelzésünkre a fogyasztóvédelmi hatóság ki is ró. Meg egyébként már az is egyfajta büntetés, hogy a nem együttműködő vállalkozások felkerülnek a Békéltető Testület feketelistájára, meg a pórul járt vásárlóik kommentjeit, megjegyzéseit sem teszik zsebre honlapukon, illetve a közösségi médiában.- Bölcs kádi, békebíró, esküdtszék, sok minden jut az ember eszébe, amikor békéltetésre gondol, hogyan próbálnak igazságot tenni?- Az egyezséget nagyban megkönnyíti, ha a vállalkozás alkalmazza a fogyasztókkal foglalkozó referensi intézményt. Ugyanis, ha van ilyen munkakörű referensük, sok esetben már az első panaszt tudja orvosolni, így az ügy el sem jut a békéltető testülethez. Jellemzően a nagyobb cégek élnek ezzel a lehetőséggel. Tervezzük is, hogy az idén összehívjuk ezeket az embereket egy közös tapasztalatcserére. A békéltető kollégának mindkét fél érdekeire tekintettel kell lennie, és olyan megoldásokat igyekszik szorgalmazni, amelyeket mindkét fél el tud fogadni. Azt mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a testület a "békéltetés" feladatát tölti be, és nem tud kötelező erejű döntést hozni - kivéve, ha létrejön a felek közötti egyezség. Akkor vagyunk igazán bajban, ha hiányzik az empátia a felekből. Az eljáró testületi tagnak az egyeztetési tárgyalás során szükség szerint érzékeltetni kell a másik fél igazságát is. Azt szoktam mondani, hogy képzeletben ülj át kicsit a másik oldalra is. Ugyanis nem minden fekete vagy fehér. Akadályozó körülmény leginkább a kisebb vállalkozások és egyéni vállalkozók esetében tapasztalható. Amikor a békéltető testület elé kerül egy-egy fogyasztói panasz, az álláspontok gyakran megmerevednek, és dühös emberek állnak egymással szemben. Az eljáró békéltető testületi tag minden empatikus készségére szükség van, hogy mindkét vitázó felet jobb együttműködésre, megegyezésre sarkallja. A 40%-os egyezségi arány azért jól mutatja, hogy megfelelő képzettségű tagok végzik nálunk a békéltetést.- Elnök úr, mi a véleménye a fogyasztóvédelmi kultúránkról, van-e javulás?- Mindenképpen. A ruházati termékeket említettük - gyakori eset, hogy az a darab mégsem tetszik, kicsi, nagy, rövid, hosszú, a kereskedőnek nem lenne kötelessége, hogy visszacserélje, mégis megteszi. Fontosabb neki a megelégedett vásárló, aki jó szájjal távozik, és máskor is nála fog vásárolni. Mi is arra szoktuk biztatni a vállalkozásokat, legyenek méltányosak, tegyenek gesztusokat. Szóval, rugalmasabbak lettek a vállalkozások, a vásárlók meg egyre tudatosabbak, élnek fogyasztói jogaikkal. Vitás ügyekben, ha nem jutnak dűlőre, maguk az üzletek vagy szolgáltatók is tájékoztatják a vásárlókat, ügyfeleiket, hová fordulhatnak. Célszerű nálunk, a Békéltető Testületnél kezdeni, ugyanis a

fogyasztóvédelmi hatóság is jellemzően előbb hozzánk küldi a panaszosokat. A számok is azt jelzik, hogy javult a fogyasztóvédelmi kultúra, az országos tendenciákhoz hasonlóan, nálunk is csökkent valamivel a panaszos ügyek száma, 550-ről 520-ra.- Az ügyeket általában mennyi idő alatt sikerül lezárni?- Az ügyek 80 százalékában 1 hónapon belül lezárjuk az ügyeket. komoly gyorsítást jelent, hogy tavaly szeptembertől bevezettük az elektronikus kézbesítést, ami azt jelenti, hogy a hosszadalmas postai átfutás helyett a vállalkozásoknak cégkapun keresztül tudjuk kézbesíteni a felszólítást, illetve mellékleteit, az egyéni vállalkozók esetében pedig az ügyfélkapu segítségével tudunk kommunikálni. A rendszer olyannyira bevált, hogy a mi példánkon idén januártól országosan is bevezették az elektronikus ügyintézkést a békéltető testületeknél. Szerencsés, ha a panaszosnak is van ügyfélkapuja, ha nem, legalább e-mailje. Célszerű a Békéltető Testület honlapján (www.bekeltetes-csongrad.hu) elérhető panaszbejelentő lapot használni, nagyban megkönnyíti a békéltetési eljárás kezdeményezését. A honlapon egyébként számos hasznos fogyasztóvédelmi tájékoztatót találnak az érdeklődők - az oldal a kamara weboldaláról is elérhető.- Ha már az elektronikus kézbesítés ennyire bejött, van más olyan kezdeményezésük is, amiből esetleg országos megoldás születhet?- Nagyon szeretném, ha a jogalkotóknál sikerülne elérni, hogy a pénzügyi békéltető testülethez hasonlóan első fokú kötelező erejű döntést hozhassunk. Amit a vállalkozás természetesen megfellebezhet a bíróságon, de ekkor már ő van kényszerhelyzetben, nem a fogyasztó. Mert most egy ajánlással végződő ügyben, ha a panaszos nem hagyja annyiban, neki kell keresetet benyújtania a cég ellen. Hasonló feltételeket szeretnénk kapni, mint ami a Nemzeti Bankhoz tartozó pénzügyi békéltetőknak megvan. Ott 1 millió forint az az értékhatár, ami alatt a testület kötelező erejű döntést hozhat. Nálunk az 500 ezer forintos értékhatárt tartom reálisnak. Ahogy szabályozásnak köszönhetően a pénzügyi békéltetésnél ugrásszerűen megnőtt a megegyezésre törekvő hajlandóság, bizonyára ez történne a mi eseteinkben is. Egy ilyen jogosítvány nyilván nagyobb felelősséggel is járna, hiszen fellebbezés esetén a döntésnek a bíróság előtt is jó eséllyel meg kell állnia. De megéri, hiszen a vállalkozásokat is arra ösztönzi, hogy inkább egyezzenek meg valamilyen módon a panaszossal. - Megyeri József

[Eredeti](#)

(promenad.hu, 2020. február 13., csütörtök)

Valentin-napon sem pihen a fogyasztóvédelem

Próbavásárlások és ellenőrzések során szűrik a szabálytalanságokat

Fontos, hogy a vásárló a szerelmesek napján óvatos legyen a kedvezményes ajánlatok igénybevételénél. Internetes vásárlások előtt segítséget nyújt az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatbázisa is, ahol kiszűrhetők a tisztességtelen gyakorlatot folytató webáruházak.

Ahogy mindig, Valentin-nap előtt is érdemes elkerülni azokat a webáruházakat, applikációkat, amelyeken nem található információk az eladó elérhetőségeiről és fizikai címéről, helyettük csak mobiltelefonszám, privát e-mail cím, kapcsolati űrlap szerepel - ismertette tegnap az Innovációs és Technológiai Minisztérium lapunknak küldött közleményében. Mint írták, a fogyasztóvédelmi hatóság és a tárca ITlaboratóriuma a szerelmesek napja előtti próbavásárlásai és ellenőrzései középpontjában a vágott virágot,

parfümöt forgalmazó üzletek, webshopok vizsgálata áll. Közölték, ha a csomagolást a vásárló már felbontotta, a gyorsan romlandó termékek, például virágcsokrok megvásárlásától nem állhat el online rendelés esetén sem. A honlapokon elsősorban azt ellenőrzik az IT-labor szakemberei, hogy a meghirdetett jelentős leárazások, akciók valódi kedvezményt tartalmaznak-e, a közzétett termékfotók megfelelnek-e a valóságnak.

Felhívták a figyelmet, akár interneten, akár hagyományos úton vásárol a fogyasztó ajándékot, a kapott nyugtát, számlát minden esetben érdemes megőrizni, hogy ha a későbbiekben probléma merülne fel a termékkel, az illető tudjon élni szavatossági jogaival. Az online vásárlások előtt segítséget nyújt a minisztérium által működtetett Jogsértést elkövető webáruházak adatbázisának internetes oldala, ahol a korábban nem megfelelő üzemeltetésen ért honlapokról lehet tájékozódni. Az adatbázis feltünteti azt is, ha az adott weboldal már jogkövető módon működik.

Koncertre vagy előadásra szóló jegy, belépő ajándékozása előtt feltétlenül ellenőrizni kell, tényleg létezik-e a program, amire el szeretne jutni a vásárló. A jegyeket közvetlenül a szervezőnél vagy az általa kijelölt hivatalos jegyértékesítő partnereknél szükséges megvenni. A jegyek fotóját, különösen a vonalkódot vagy QR-kódot ne ossza meg senki a közösségi oldalakon, mert ezeknek az adatoknak a birtokában más is bemehet jogtalanul a rendezvényre - részletezte a tárca.

Kiemelt ellenőrzési szempont, hogy valódi leárazást takarnak-e az akciók
Fotó: Katona László

Hertelendy Gábor

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. február 14., péntek, 10. oldal)

Több a naperómű, kevesebb a tulajdonos

Fokozatosan koncentrálódik a hazai naperóművek piaca, amelyen a kishalak egy része feltehetően eleve azért jelent meg, hogy nagy haszonnal adhasson túl az erőművén vagy az engedélyén.

Magyarországon a 499 kilowattos – azaz közel kétezer panelből álló – naperóművet üzemeltető társaságok egész sora cserél gazdát. Ennek az egyik oka a természetes piaci koncentráció, hiszen önmagukban kis, ám már nagy számban működő, jellemzően projektcégekről van szó. A másik ok, hogy ezeknek a kis vállalkozásoknak egy részét gyakran azért alapították a valójában nagyobb teljesítmény tulajdonlására készülő befektetők, mert a fél megawatt alatti létesítmények építéséhez – ha a termelt áramot a támogatási rendszeren belül akarják eladni – csak engedélyt kellett kérni az energiahivataltól, tenderen versenybe szállni nem kellett. Végül olyan befektetők is vannak bőséggel, akik eleve eladásra szánták a megszerzett naperómű-telepítési engedélyüket, vagy a már felépített, esetleg működő naperóművüket, akár a teljes céggel együtt.

Ez utóbbi jelenségre a 24.hu már két éve felhívta a figyelmet, amikor online apróhirdetésekből botlott naperómű-engedélyeket kínálóba.

Akkori értesülése szerint a vállalkozók a néhány 100 ezer forintos költséggel megszerzett, a kötelező átvételi rendszer (KÁT) használatára jogosító engedélyeiket 7–20 millió forintért tudták eladni. Ezen engedélyeket mára még inkább felértékeli az a tény, hogy ilyeneket a

megújuló alapú termelés támogatási rendszerének megváltozása miatt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) csak 2016 végéig adhatott ki.

Az akkori év végi hajrában mintegy kétezren jutottak ilyen engedélyhez.

Az egy nagy tulajdonosból és több kis termelő cégből álló vállalkozási szerkezetre jó példa a luxemburgi kézben lévő Pannonia Bio Zrt. A társasághoz tartozó, dunaföldvári Pannonia Solar Zrt. több olyan vállalkozást ellenőriz a múlt év dereka óta, amelyek neve Heliossal kezdődik, a nevük második tagja pedig Erste, Dritte, Vierte (és mások), vagyis közös alapításúak lehetnek.

(VG 2020. február 14., péntek)

A jövőben akár 12 órát is késhet a gépe, és egy fillért sem fog kapni

Jelentősen szigorítaná az Európai Unió a légi utasok kártérítéséről szóló irányelvet, írja az MTI.

AZ UTASOKNAK A JÖVŐBEN NEHEZEBB LENNE KOMPENZÁCIÓT KÉRNI A LÉGITÁRSASÁGTÓL.

A Politico által szemlézett javaslat lényege, hogy sokkal többet kellene egy járatnak késnie ahhoz, hogy az utas kártérítést kérhessen. A horvát elnökség által beterjesztett módosítás szerint

az 1500 kilométert meg nem haladó utak esetében a mai kettő helyett öt,

az 1500 és 3500 kilométer közöttieknél három helyett kilenc,

míg a 3500 kilométeresnél hosszabbak esetében négy helyett 12 órát kellene késnie a járatnak ahhoz, hogy az utas kompenzációt kérhessen.

Ugyanezek a feltételek vonatkoznak a törlésre is, vagyis a légitársaságnak biztosítania kell az alternatív eljutás lehetőségét, és kártérítést csak akkor kaphatna az utas, ha 5, 9, vagy 12 órát késelt a járata.

A javaslat szerint az államilag támogatott járatok utasai nem kérhetnek semmilyen kompenzációt, és nem vonatkozik a kártérítési kötelezettség azokra az összeköttetésekre sem, amelyeket az unió földrajzi peremén lévő, vagy 1 milliónál kisebb éves utasforgalmat bonyolító repülőterekről, vagy repülőterre indítottak. Azt a javaslat nem részletezte, hogy pontosan melyek a földrajzi peremterületek.

A horvát elnökség módosítása szerint abban az esetben sem jár kártérítés, ha az utas csatlakozó járatral érkezik Európába, és a gép az unión kívüli légtérben szenvedte el a késést. A kártérítés összegét a javaslat nem módosítja. A légitársaságok a jelenleg érvényes irányelvvel szemben többször is nemtetszésüket fejezték ki, mivel állításuk szerint a kompenzáció összege sok esetben meghaladja a jegy árát.

(Index 2020. február 14., péntek)

A sportrendezvények pro és kontrája

„A sport ereje képes megváltoztatni a világot” – mondta a Dél-afrikai Köztársaság egykori Nobel-békedíjas miniszterelnöke, Nelson Mandela, a 2000-es Laureus World Sports Awardson előadott beszédében. Mandela kijelentése helytálló: a sport számos jelentős

globális társadalmi történés esetében vált a vélemény, vagy éppen a szolidaritás kinyilvánításának egyik fontos csatornájává. De milyen szerepet tölt be napjaink egyik legaktuálisabb kérdéskörében, a fenntarthatóság, illetve a klímaváltozás ügyében? A héten ezen témakörbe ástuk bele magunkat a blogon.

A sport és a fenntarthatóság kapcsolata rendkívül paradox: egyfelől a legnagyobb sportesemények hatalmas üvegházhatású gáz kibocsátásával járnak, a 2016-os riói olimpia például 4,5 millió tonna szén-dioxid kibocsátásért volt felelős, egy-egy labdarúgó világbajnokság pedig közel hasonló mértékben szennyezi a környezetet. Ugyanakkor az ilyen rendezvények, akár több milliárd főt is számláló nézettségük révén tökéletesen alkalmasak arra, hogy felhívják a figyelmet a fenntarthatóság fontosságára és a klímaváltozás veszélyeinek hangsúlyozására.

A kibocsátás fő forrásai

Az imént említett kibocsátás leginkább három forrásból, az utazásból, az étel-ital fogyasztásból és az infrastruktúrából tevődik össze. Az utazás az emisszió 85 százalékaértfelelős, ami nem meglepő, hiszen egy-egy nemzetközi sportesemény apropóján a résztvevő országokból rajongók százezrei kelnek útra. A 2018-as, Oroszországban rendezett foci vb-re körülbelül 5 millióan érkeztek a világ minden tájáról, nem beszélve az országon belüli távolságokból adódó fokozott légi forgalomról. Mindez 1,6 millió tonna szén-dioxid légkörbe jutását idézte elő, amely hozzávetőlegesen félmillió háztartás éves kibocsátásának felel meg.

A szén-dioxid-kibocsátás második legjelentősebb tétele rendszerint az étel, italellátás: a riói olimpia ideje alatt körülbelül 14 millió adag étel fogyott el, amelyre több mint 180 ezer tonna szén-dioxid légkörbe kerülése volt visszavezethető.

Infrastruktúra címszó alatt főként a stadionok, csarnokok, illetve a kiegészítő létesítmények (olimpiák esetében például a külön felhúzott olimpiai faluk és az azokat kiszolgáló közútrendszer) építésének környezetre gyakorolt hatását és kihasználtságát értjük. A riói olimpiai falu építése például nagyjából 1,6 millió tonna szén-dioxid kibocsátásával járt.

Tokió 2020, az első karbonsemleges olimpia?

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság és a világ 40 nagyvárosa által alkotott C40 szervezet 2016-ban kiadott, 2030-ig kiterjedő Fenntarthatósági Stratégiájában 5 fókuszterületre – infrastruktúra; beszerzés és forráskezelés; mobilitás; munkaerő; klíma – bontotta a fenntarthatóság témakörét. A stratégia a következő 3 olimpiára – Tokió, Párizs és Los Angeles – koncentrál és olyan aspektusokat is érint, mint a költségeket és a környezetet tekintve is fenntartható lebonyolítás és a transzparens működés. Fő üzenete a sportszervezetek számára, hogy a fenntarthatósági alapelveket ne külön-külön, hanem együttesen implementálják, így kialakítva egy hosszútávon is tartható gyakorlatot.

Egyértelmű szándék, hogy Tokió 2020 legyen az első karbonsemleges világverseny az olimpiai játékok történetében. A cél már csak a város földrajzi elhelyezkedéséből, így a sportolók és a nézők utaztatása okozta ökológiai lábnyom méretéből adódóan is rendkívül ambiciózus, de az olyan infrastrukturális beruházások, mint a hővisszaverő útburkolatok, a vizet magukba szívó járdák, és a sportolókat elszállásolni hivatott olimpiai falu teljes villamos energia igényének megújuló forrásokból történő kielégítése, mind hozzájárulhatnak az eléréséhez. Sokat nyomhat a latban az is, hogy a játékok 58 százalékban már meglévő stadionokban, csarnokokban kerülnek majd megrendezésre.

Előremutató kezdeményezések

Nem csak az olimpiai játékok esetében jelenik meg a fenntarthatóságra való törekvés. A légi forgalomból adódó emisszió semlegesítése az olyan globális szervezetek prioritásai között is szerepel, mint a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) és az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA). Mivel a repülőgépek szén-dioxid-kibocsátásának visszaszorítása egyelőre szinte lehetetlen, a szervezetek ezt más előremutató, klímabarát kezdeményezések

támogatásával igyekeznek elérni: a 2020-as labdarúgó Európa-bajnokság esetében például az UEFA szorgalmazta a rendező városokban a tömegközlekedés ingyenessé tételét a mérkőzések idejére.

Világszerte egyre több stadion támaszkodik a megújuló energiákra is: az amszterdami Johan Crujff Arenát 4 200 szolár panel látja el energiával, a 2022-es Labdarúgó Világbajnokságot rendező Katar pedig 100 millió dollárt költött az infrastruktúra minél környezetkímélőbb kialakítására. A döntőnek otthont adó Nemzeti Stadion (Khalifa International Stadium) esetében pedig a hagyományos rendszernél 40 százalékkal hatékonyabb technológiát – távhűtést – alkalmaznak.

Az étel-ital ellátás esetében a szociális bolthálózatok térnyerése lehet a következő fontos lépés: a modell a megszokott értékesítési lánc rövidítésén alapul, az üzletek közvetlenül a termelőktől szerzik be a termékeket, a nagykereskedők, áruházláncok és raktárak kihagyásával. A globális világversenyek esetében is észrevehetően egyre inkább az említett üzletmodellt használó beszállítók kerülnek előtérbe a hagyományos beszállítókkal szemben.

A sport közvélemény-formáló szerepe

A gyakorlati lépéseken túl a sport figyelemfelkeltő, véleményvezér hatása is egyre több alkalommal nyilvánul meg a legnagyobb sportszergyártók és szervezetek részéről. Az Adidas például 1,8 millió műanyag palack újrahasznosításával készített műfüves pályát Miamiában, az Egyesült Nemzetek Szervezete Fenntartható Fejlődési Célok kezdeményezését támogató Sport and Sustainability International (SandSI) pedig #100daysforsport nevű kampányával hívja fel a figyelmet a klímaváltozás következményeire, többek között a 2020 áprilisában az Északi Sarkon megrendezésre kerülő, „The Last Game” címszó alatt futó jégkorong mérkőzéssel.

(Chikansplanet 2020. február 14., péntek)

Így fizetik a gázt, áramot a legszegényebb magyar családok: 110 ezren vannak

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) Pénzcentrumnak küldött hivatalos adataiból kiderül, hogy 3 év leforgása alatt, ha nem is nagy mértékben, de nőtt az előrefizetős gáz- és villanyórák száma Magyarországon. Ez nagyságrendileg azt jelenti, hogy több mint 110 000 ezer hazai háztartás fizeti előre saját fogyasztását, a legtöbb esetben a villamos energiát.

Magyarországon 2016-2018 között pár száz darabbal csökkent az előrefizetős gázórák száma, ugyanakkor ugyanezen időszakban az előrefizetős villanyórák száma majd négyezer darabbal (3981) nőtt - közölte a Pénzcentrummal a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH).

Az összesített adatokon túl kíváncsiak voltunk arra is, hogy az előre fizetős mérőket használók milyen társadalmi rétegből kerülnek ki leginkább. Azt ugyanis fontos tisztázni, hogy ma Magyarországon bárki felszereltesse magának előrefizetős gáz-, - vagy villanyórát. Ám e berendezések valójában csak a védendő fogyasztóknak vannak ingyen, mindenki másnak fizetnie kell érte.

A statisztikákból jól látszik, hogy a jelenleg üzemben lévő előrefizetős mérő olyan fogyasztók tulajdonában van, akik valaha bár védendő fogyasztók voltak, ám amikor kikerültek ebből a kategóriából, meghagyták a szolgáltatást abban a formában, ahogy anno igényelték. Ez persze nem véletlen, hiszen szolgáltatatótól függően 9-10 ezer forintba kerül az,

hogya valaki visszaállna a normál mérőóra, azok után hogy megszűnt a védendő fogyasztó státusza.

De hol-hol-hol?

A hivatalos, összesített adatokon túl kíváncsiak voltunk arra is, hogy Magyarországon jellemzően hol, azaz mely településeken, régiókban található a legtöbb előrefizetős mérőeszköz. E kérdésünkre azonban egy, általunk megkeresett szereplőtől sem kaptunk választ. A MEKH tájékoztatása szerint nekik nincsenek ilyen jellegű adataik. Ennek okán a szolgáltatókhoz fordultunk, hátha ők rendelkeznek összesített adatokkal. Cikkünk megjelenéséig azonban nem jöttek válaszok.

A szolgáltatók közül - eddig - egyedül az E.ON küldött számunkra adatokat, ám regionális, részletes adatokkal ők sem tudtak szolgálni. Az azonban kiderült, hogy jelenleg csak az Eonnál 4 000 darab előrefizetős gázmérő működik, valamint további 74 400 darab előrefizetős villanyórával is rendelkeznek.

Ezt, ha összehasonlítjuk a MEKH által küldött összesített adatokkal, amik bár 2018 végiek, azt kapjuk, hogy az Eonnál van megközelítőleg az előrefizetős gázórák egyharmada, valamint az előrefizetős villanyórák 76 százaléka.

Ki lehet védendő fogyasztó?

Az új villamos energia törvény a legnehezebb helyzetben lévő fogyasztókat védelem alá helyezi Magyarországon. Mindez azt jelenti, hogy a védendő fogyasztók jogosultak bizonyos kedvezményekre, szolgáltatásokra, melyek azonban a villamos energia árát nem érintik. Védendő fogyasztó lehet fogyatékkal és szociálisan rászoruló is:

Fogyatékkal élők azok a személyek, akik a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény szerinti fogyatékosági támogatásban, vagy a vakok személyi járadékában részesülnek.

Szociálisan rászorulónak minősül az a természetes személy vagy akinek a háztartásában él:

- dőskorúak járadékában részesül;
- aktív korúak ellátására jogosult;
- települési támogatásban részesül;
- ápolási díjban részesül;
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- otthonteremtési támogatásban részesült (a támogatás megállapításától számított 3 éven keresztül), vagy
- nevelőszülő, hivatásos nevelőszülő, aki saját háztartásában neveli a gondozásába helyezett nevelésbe vett gyermeket;
- a hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról szóló törvény alapján a Nemzeti Eszközkezelővel bérleti jogviszonyban áll,
- a Szocvtv. 38-39/C. §-a szerinti gyermekek otthongondozási díjában részesül.

(Pénzcentrum 2020. február 14., péntek)

Lecsapolt tavak, kizsigerelt dolgozók, kerozin és vegyszerek: egy rózsaszál titkai

Az északi féltekén február közepén egy csokor rózsában ma már nincs szinte semmi romantikus és természetes. Egy maximumra pörgetett termelési lánc abszurd végeredménye inkább, amely több ezer kilométeres távolságból, az éhbéknél alig többért kizsigerelt, napi

10-16 órában dolgoztatott és alkalmasint Európában betiltott vegyszerekkel operáló munkásokat, nagyrészt nőket állít hadba, hogy a fogyasztói kalendárium e piros betűs ünnepén maximalizálja bevételét.

Előfizetőket keresünk – támogasd a munkánkat havi ezer forinttal!

Valentin-nap alkalmából több száz millió rózsát importálnak kontinensünkre, egy gigantikus logisztikai folyamat keretében, mert bár az Európai Unió a virágok és dísznövények termesztésében piacvezető, a vágott virágok, és főképp a ma is egyik legnépszerűbb, a rózsaszál termesztése az utóbbi évtizedekben nagyrészt az egyenlítői országokba tevődött át.

Az európai országokba elsősorban Kenyából (az import kb. harmada), Etiópiából (az európai import tizede), és kisebb mértékben Ecuadorból és Kolumbiából érkeznek. Ez utóbbiak főleg az észak-amerikaiak vágott virág igényét igyekeznek kielégíteni. Az USA tavaly 1,31 milliárd dollár értékben importált vágott virágot, ebből 789,6 millió dollárnyit Kolumbiából, ennek harmadát pedig Ecuadorból. Ahogy a World Floriculture Map 2016-os alábbi ábráin is látható, a virágexport 2001 és 2015 között több mint duplájára nőtt, ezen belül a vágott virágok exportja különösen nagy emelkedést produkált.

Millió, millió, millió rózsaszál

A Valentin-napi marketing egyik fő hozzávalója, a rózsaszál nagy valószínűséggel több mint 7000 kilométert utazott, mire Európába ért, kb. három napon át, hogy a döntő pillanatban itt legyen. Egy rózsaszál életciklusa egyébként nagyjából 8 évvel korábban kezdődik, mint hogy a szemétként végeznék – és nem a komposztban, a benne található nagy mennyiségű vegyszer miatt. Jellemzően egy holland, francia vagy német rózsatermesztőnél, ahol kikísérletezték az új hibridet, melynek elsősorban ellenállónak, megfelelő formájúnak és magas termékenységűnek kell lennie – ez utóbbi az olcsóbb fajták esetén elérheti a négyzetméterenkénti 240 szálát is, olvashatjuk a Le Monde Diplomatique februári számában. A formák és színek aktuális divatja nagymértékben függ a ruházati divat alakulásától, a sokak által meghatározónak gondolt illat az egyik utolsó szempont. Az új rózsatípus szabadalmának kiváltása után érkezhetsz meg a piacra.

A termelők 2020 januárjában kb. 0,9 euróért, azaz mintegy 1 dollárért vásárolhattak meg egy rózsatípust, amelyért évente további 0,15 dollár járulékot fizetnek – a kifejlesztett hibridnövény apró darabjaiból újakat nevelnek, majd ezeket is megtöbbszörözik, és az így nyert több ezer klónt aztán olyan gyökerekre oltják be, amelyeket már az egyenlítői klímához edzetek.

A világban vett rózsák túlnyomó többségét ugyanis ma az egyenlítői országokban gyártják: az őskor óta termesztett növény modern változata a XIX. században alakult ki, a második világháború után pedig, akárcsak az egész mezőgazdaságban – itt is végbemegy az iparosítás, a gépesítés és a növényvédő szerek forradalma.

A télen fűtött melegházak gyakorlatát a hetvenes évek olajválsága erősen megkérdőjelezi, ekkor indul be az ideális klímán túl olcsó földterületeket és munkaerőt kínáló dél-amerikai országokba való áttelepítés, majd tíz évvel később Kenyába és Etiópiába. A Women Working Worldwide civil szervezet 2013-as felmérése szerint egy kenyai munkásnő havi 59-94, egy etiópiai 28-46 dollárt keresett. Egy Európában 1,5 euróért értékesített virág árának kb. 2%-a, 0,03 cent került a dolgozók zsebébe. A Diplo cikke szerint pedig Kolumbiában vagy Ecuadorban 15 dollár körül alakult egy napi bér 2018-ban, a kenyai hegyekben 3-4 dollár, Etiópiában pedig 1 dollár a napi fizetség – azaz emelkedésnek nincs igazán nyoma az 5 év alatt.

Az egyenlítőhöz közeli, magasan fekvő területek egész évben viszonylag egyenletes klímát, ideális páratartalmat és rengeteg napfényt tudnak biztosítani kedvenc virágainknak. Korábban termékeny földekre telepítették a növényeket, de a monokultúra sok betegséggel jár, a ma jellemzően melegházi termesztés többnyire szintetikus vagy növényi szubsztrátumon folyik.

Ahogy az már lenni szokott, a helyi hagyományokba nem illeszkedő, elsősorban a nyugati fogyasztók, illetve a globális piac igényei szerint alakított termesztés komoly veszélyekkel jár a helyiek számára.

Lecsapolt tavak

Egy szál rózsza vízigénye 7-13 liter között alakul, öntözési módtól függően – több millió virág előállítására tehát nagy terhelést jelent a helyi víztartalékokra.

Így például az etiópai Zawayban találjuk a világ egyik legnagyobb rózsafarmját: a holland Afriflora Sher tavaly másfél ezer dolgozót alkalmazott, a helyi viszonylatok között magasnak számító, havi 75 dollárért. A céget, ahogy a Diplo egy másik cikkéből kiderül, maga a kormány kereste meg 2005-ben: a nagy devizasükségletek miatt az exporttevékenység bátorítása minden más szempontot felülírt. Ráadásul a holland cég „filantróp” tevékenysége miatt is jó hírnévre tett szert. A fővárostól, Addisz-Abebatól délre fekvő Zawayban is építettek egy kórházat és 3 iskolát, a gimnáziumban dolgozók bérét is finanszírozzák. A Zaway tó vizét kezdetben korlátozás nélkül csapolták, de állításuk szerint mára felére csökkentették fogyasztásukat a legmodernebb technikáknak köszönhetően.

Etiópia néhány év alatt vált a világ negyedik vágott virág exportőrévé, Kenya, Kolumbia és Ecuador mögött, a kertészetek a tízes évek közepén már az ország ötödik legmagasabb bevételét termelték. Kérdés, hogy e villámgyors expanzió következményei nem járnak-e súlyosabb károkkal a helyi közösségek számára. Ez a fejlődési modell, amelyben multinacionális és részben a helyi elit tulajdonában lévő, rendkívül ambiciózus cégek versenyeznek a lakosság alapvető szükségleteivel és hagyományos, olykor szintén erőforrásfaló tevékenységeivel, óriási kockázattal jár az amúgy is labilis ökoszisztémákban.

Az etiópai „gazdasági csoda” – 2004 és 2014 között minden évben kétjegyű növekedést produkált az ország – nagyrészt a természeti és emberi erőforrások kontroll nélküli kihasználásán alapul, és egyik húzóágazata a mezőgazdaság. A külföldi befektetők idecsábítása érdekében szinte ingyenes a víz és az elektromos áram, és a bérleti díjak is sokkal alacsonyabbak a piaci áraknál.

A Diplo etiópai riportja megemlíti a keleten fekvő Alemaya tavat: az egykor 16 kilométer kerületű vízfelület helyén ma kaktuszok nőnek – a helyi kábítószerként elterjedt kacsereje szintén exportra irányuló termesztése, egy sörgyár és a legeltetés együttes erővel felszámolták a vízterületet.

A Zaway tó esetében is ettől félnek a környezetvédők hosszabb távon, de a lakossági ivóvíz-szükségletet azonban már ma sem tudja kielégíteni. Míg korábban a tó vize némi tisztítás után alkalmas volt fogyasztásra, ma olyan szennyezett, hogy csak komplex és drága berendezések segítségével kezelhető, így a helybeliek 45 kilométerre fúrt kutakat kénytelenek használni.

A 2018-ban, hosszan tartó tüntetések után bekövetkezett kormányváltás óta is csak óvatos változások indultak a kelet-afrikai országban. Így pl. a holland kormány finanszírozza egy helyi NGO projektjét, amely fokozatosan fizetőssé teszi a vízhasználatot egy 200 hektáros területen a térségben – eközben az Afriflora sátraiban Európából hozott rovarokkal próbálják irtani a rózsák kártevőit az alacsonyabb vegyszerhasználat érdekében...

De mindez inkább csak tüneti kezelésnek tűnik egy megkérdőjelezhető általánosabb struktúrával szemben: tényleg Afrika egyik legszegényebb csücskében, az éhbéknél (napi 1,9 dollár) valamennyivel többért dolgoztatott emberek által termesztett rózsákra van szükségünk február közepén?

A Kolumbia középső részén fekvő bogotai szavannán és a kenyai hegyekben is megszervezte a helyi lakosság és az ökoszisztémák a rózsatermesztést: a vízkészleteket jellemzően ingyen használó, azokat kiszárító, illetve a maradékot vegyi anyagokkal mérgező cégek ellen több helyütt is tiltakoztak a helyi közösségek. Ennek és a nemzetközi kampányok

nyomán a gyakorlat valamivel kímélőbb lett, de a szennyezés és fenntarthatatlanság problémája továbbra is fennáll.

Kenyában, a 2000 méter magasan fekvő Naivasha tó partján az egyes kertészetek akár 5000 embert is foglalkoztathatnak, de a virágbizniszbe való, turbó ütemben végbement integráció itt is számos problémáhozott. A munkalehetőség valóságos népvándorlást indított be, 20 év alatt negyvenszeresére nőtt Naivasha lakossága: 6000 főről 240 ezerre. Ezt a ritmust persze az infrastruktúrák, szolgáltatások nem tudták követni, a kórházakban, iskolákban jelentős a túlszűfolttság.

Itt is adódtak problémák a vízzel: a Unesco 2010-es tanulmánya alapján a Naivasha tó vízszintjének csökkenése 1982-ben vette kezdetét, éppen akkor, amikor az első kertészetek feltűntek a régióban. Néhány évvel ezelőtt európai kutatók úgy becsülték, 60%-ra csökkent Kenya második legnagyobb tavának vízmennyisége. A versengés a cégek, a lakosok és a vízre szintén igényt tartó pásztorkodó törzsek között számos konfliktushoz vezetett.

Az európai célországokban – így Svájcban, Nagy Britanniában kampányoló civileknek itt is sikerült némi változást kicsikarniuk, így pl. egy svájci kampány nyomán 2005-ben, több éves előkészítés után egy nagyobb farm „méltányos kereskedői” minősítést kapott. A brit piacra évente 120 millió rózsát termeszítő Flamingo csoport – saját állítása szerint – felére csökkentette vízfogyasztását, csökkentette a vegyszerek mennyiségét, javított a munkakörülményeken.

Nem panaszkodunk, nehogy szakszervezetisnek nézzenek minket

A nemzetközi virágpiacon igényeinek kiszolgálása különösen az olyan csúcspontokon jelent nagy terhelést a dolgozók számára, mint a Valentin-nap. Egy virágbimbó beidőztetése egy konkrét dátumra rigorózus erőfeszítésekkel jár: a napsütés, a tengerszint feletti magasság és más tényezők függvényében, Kolumbiában pl. a feladás előtt kb. 95 nappal van szükség egy beavatkozásra, amelynek nyomán időben nyílik majd a bimbó – a precizitást igénylő feladatot jellemzően nők végzik, akiknek a kilencvenes évek óta egyre növekvő munkamennyisége nyomán sokasodnak az ízületi, mozgásszervi problémáik. De ahogy egy munkásnő fogalmaz: „nem panaszkodunk, nehogy szakszervezetisnek nézzenek minket”.

A rózsaszálak elvárt tökéletessége sok munkát és rengeteg vegyszert emészt fel – bár az ágazatnak nincsenek hivatalos számai, de a liège-i egyetem kutatója, Khaoula Toumi 2018-as tanulmánya szerint a virágokban az élelmiszerekben engedélyezett határértékek százszorosa-ezerszerese is fellelhető. Egy québeci civil szervezet 2010-es riportja szerint Kolumbiában átlagosan 200 kiló növényvédőszeret használnak hektáronként, ami a hollandiai adatoknak kb. a duplája. Kolumbiai kutatók ugyan már két évtizede foglalkoznak a vegyszerek egészségügyi kockázataival, de a szakszervezetek szerint alaposabb tanulmányokra lenne szükség, egyelőre azonban a kertészetekben dolgozók egészségügyi felügyelete sem oldható meg.

„Prevencióként” a vegyszereket, rovarirtókat, gombaölőszereket nők nem, csak férfiak permetezhetik, és ezután szertől és cégtől függően nem lehet bemenni a fóliasátrakba néhány órán vagy néhány napon át...

Valentin-nap előtt két héttel buszokkal szállítják a szegényebb régiókból a helyi és bevándorló munkásokat. Az eddigi 10 órás napi munkaidő 16-ra emelkedik – elképesztő sebességgel kell levágni és összegyűjteni a rózsaszálakat, innen egy 4°C hőmérsékletű hangárba viszik őket, hogy a bimbók kinyílását fékezze. Itt is jellemzően nők válogatják, előkészítik, a leveleket és tüskéket levágva a virágszálakat, majd újabb gombaölő dózis következik a végső csomagolás előtt. A „tökéletlen”, foltos, kisebb, görbe, nem megfelelő színárnyalatú darabok vagy a nemzeti piacra kerülnek, vagy a szemétben végzik.

Innentől kezdve biztosítani kell a virágok hűtött állapotát, a kamionokkal, majd repülőn, esetleg hajón szállított áru Kolumbiából és Ecuadorból jellemzően Észak-Amerika, míg Kenyából és Etiópiából inkább az európai piacra érkezik. A kenyai virágok esetében a

karbonimpakt 90%-át a szállítás adja – ugyanakkor, ha ezeket a virágokat az eredeti holland fűtött és mesterségesen megvilágított hollandiai sátrakban termesztjük, üvegházhatású gáz kibocsátásuk 6-szor magasabb lenne. Ez a gyakran emlegetett adat azonban nemcsak azt fedi el, hogy a rózsaszálak szépsége és romantikája mögött szégyenletesen kiszípolozott dolgozókat és ökoszisztémákat találunk, hanem azt is, hogy talán egyszerűen le kellene mondanunk az ilyen nagy környezeti terheléssel járó termékek előállításáról.

A virágok lenyisszantásuk után két nappal érkeznek meg a hollandiai Aalsmeer virágbörzéjére, vagy az Észak-Amerikában hasonló szerepet betöltő Miami-ban – az USA-ban sok bolt számára a Valentin-nap a legfontosabb ünnep. Az árverés után pedig további 3 nap körülbelül, mire szétterítik őket a nagyvárosi elosztó helyekről a boltokba, egy részükből pedig csokor készül – amelyek kiszállítása gyakran ismét repülővel történik, „természetesen” az egész folyamat alatt biztosítva az alacsony hőmérsékletet.

A kertészetek eladási ára 20-30 dollárcent körül alakul, a fogyasztóhoz pedig másfél dollárért jutnak el, Bálint-nap körül az árak kétszer-háromszor magasabbak. A szabadkereskedelmi egyezmények nyomán az Egyesült Államok termesztoi nem bírták a konkurenciát: „cserebé” hazájuk többek között szóját, búzát, kukoricát, olajat exportálhat Kolumbiába. Egy, a Diplónak nyilatkozó környezetvédő, Ricardo Zamudio szerint a rózsabiznisz hazájában „tragikus” következményekkel járt: a termékeny földeken a helyi tápláléknövényeket váltotta ki az exportvirágoké; a szabadkereskedelmi egyezményekkel kombinálva ez a helyi élelmiszer-szuverenitást lehetetleníti el.

Egyenlítői virágokat az európai vázákba?

A Rabobank által kiadott World Floriculture Map 2016-os anyaga szerint először fordult elő, hogy az „egyenlítő négyek” együttes piaci részesedése meghaladta Hollandiáét, az alábbi ábra érzékletesen megmutatja, hogy mekkora erővel robbant be a szektorba egy évtized alatt a 2 afrikai ország:

Európában, több más termékkel, így a gyümölcsökkel, zöldségekkel ellentétben nem kell jelölni egy virág származási helyét, így kevés vásárló értesül róla, hogy az általa választott rózsaszál nagy valószínűséggel több ezer kilométert utazott.

Magyarországon a vágott virágok iránti kereslet május-júniusban, az anyák napja és a ballagások közötti időszakban a legmagasabb, de a Valentin-nap, a nőnap és néhány kiemelkedő névnap is többszörös forgalmat hoz, írta tavaly márciusban a Vasárnap reggel magazin. Hivatalos adatok hiányában a kereskedők felméréseire támaszkodva mondható, hogy az elmúlt 5 évben emelkedtek az eladások, és a rózsza ma is a legnépszerűbb vágott virág.

A cikk szerint az utóbbi évtizedben a hazai termelők viszont váltottak, a korábban itthon is termesztett rózsza zömmel az afrikai, a szegfű a török piacról érkezik, a magyar kertészetek zöme pedig inkább cserepes, hagymás és balkonnövényekre állt át, mások zöldségekre. A téli időszakban a vágott virág 40%-a lehet hazai termesztés – kivéve a krizantémot, nyilatkozta a lapnak Treer András, a Flora Hungarica nagybani virágpiac szakmai igazgatója; nyáron az arány fordított.

A már említett liège-i kutatás belga virágosok kezén is talált vegyszermaradványt, több mint százat – vizeletükben pedig mintegy hetvenet, köztük olyanokat is, amelyek Európában be vannak tiltva. A virágok esetében nem igazán indult meg a vegyszerhasználatról szóló vita, itt egyelőre nincs nagy érdeklődés a bio iránt, az ágazatban ugyan léteznek „zöld” címkék, de ezek nagyjából önminősítések, külső vagy a cégektől független elbírálás nélkül. És még ezek, a környezeti és szociális kritériumok alapján elnyerhető minősítések is általában rejtve maradnak a vásárlók előtt.

A minimális vegyszerhasználattal, helyi és szezonális fajtákat termelő alternatívák persze vannak, de részesedésük nagyon kicsi egy globális divatok és reklámkampányok által meghatározott piacon. Persze fogyasztóként átgondolhatjuk, honnan, milyen növényt

vásárolunk – vagy épp meggyőzhetjük magunkat arról, hogy évente egy-két szeretetteljes gesztus kedvéért belefér ez a “luxus”.

De ahogy a fentiekből is kitűnik, a “piac” önmagában nem képes arra, hogy fenntartható döntéseket hozzon: a hetvenes években az olajválság hiába nyomatékosította, hogy abszurd a vágott virágok non stop nagyipari termelése Európában, a legnagyobb gazdasági szereplők felkutatták a Föld azon szegleteit, ahol nemcsak a klíma volt kellemesebb, de nevetségesen alacsony bérek, és szabályozásra képtelen, a nagy befektetőknek kiszolgáltatott államok biztosították az osztlékokat. Az árak lenyomásával pedig a gyengébb pozícióban lévő európai termelők is kiszorultak saját piacukról. Pedig, ha kicsit messzebb tekintünk, egy csokor rózsa történetéből is szépen kirajzolódik, hogy a profit és egy mesterségesen kialakított és fenntartott igény érdekében egész régiók társadalmi-környezeti folyamatait befolyásolni képes gazdasági szektorok, egyes termelési módok és bizonyos áruk létrehozása valójában egyáltalán nem éri meg az emberiség számára.

Dobsi Viktória

(Világtérkép / Fenntarthatóság / Átlátszó.hu)

Digitális bugyit villantott a Telekom

A technológia már ott van a hálósobában is, és kezdi kitúrni onnan a romantikát - véli a Telekom, ezért a cég a technológiát hívja segítségül, egy nagy adag magenta festékkel leöntve.

A Deutsche Telekom - és annak magyar leányvállalata, a Magyar Telekom - az utóbbi időben előszeretettel alkalmaz különböző gerillamarketing-akciókat, melynek egyik megtestesülése a Love Magenta brand, amivel mit tesz a véletlen, igazi love branddé akarja varázsolni a multi a márkát. Ennek megfelelően indult webshop saját márkás ruházati termékekkel, jött együttműködés az Adidas-szal, amiből exkluzív, magenta színű cipők születtek, és most itt a Connected Underwear, vagyis a Digitális Bugyi - mikor máskor, mint Valentin-apon.

A Telekom az alábbiakban szemlélteti a kütyü, pontosabban a kütyüpár működését:

A Connected Underwear egy egyszerű eszközzel segít hálósobai problémáinkon: a humorral. Adott egy pár fehérnemű, benne a LoveChipekkel, amelyek Bluetooth-on keresztül kommunikálnak egymással a Connected Underwear nevű applikáció segítségével. A felhasználó az appon keresztül meghívót küldhet partnerének, és ennek elfogadásával automatikusan LoveMode-ba kerül mindkettejük készüléke, ha 5 méteres közelségbe kerülnek és romantikus lejátszási listával adja meg a lehetőséget az egymásra hangolódásra, de értesítések sem érkeznek majd és csörögni sem fog a telefon amíg ki nem kapcsolják a funkciót.

Aki azt gondolja, hogy egy ilyen eszközre semmi szükség, az valószínűleg nem hallja az Y generáció sok ségelykiáltását: a YouGov kutatásában 1005 felnőttet kérdeztek meg a mobiltechnológia intimitásukra gyakorolt hatásáról. A kutatás elrettentő eredménye szerint ötből kettő, vagyis a hazai megkérdezettek 40%-a nyomkodja a telefonját egy ágyban, amikor partnere is jelen van. Bár szerencsére Magyarországon jóval kevesebbet érint ez a probléma, mint mondjuk Németországban (49%), Hollandiában (68%) és Romániában (69%), mégsem mehetünk el szó nélkül a jelenség mellett - csap az asztalra ezen a ponton a Telekom.

Akinek kedve szottyán kipróbálni a Digitális Bugyikat és a chipek hatását a hálósobai életre, 25 euróért megrendelheti az alábbi oldalról.

(hws 2020. február 14., péntek)

Itt a pusztító áremelkedés háttere: miért ilyen drága a kígyóuborka és a paradicsom?

Neked is leesett az állad a boltban, amikor láttad, hogy egy darab kígyóuborka 550 forint vagy egy kiló paradicsom 800 forint? Ezzel nem vagy egyedül, a KSH adatai szerint az uborka ára három hónap alatt 62%-kal emelkedett, míg a paradicsom 56%-kal lett drágább. Ennek részben szezonális okai vannak, hiszen ilyenkor nem terem magyar zöldség, most ezen felül kifejezetten rosszul jött a forint gyengülése és a spanyol időjárás is.

Brutális áremelkedések a zöldségeknél

Csütörtökön jelent meg a KSH friss statisztikája, mely szerint januárban átlagosan 4,7%-kal voltak magasabbak az árak Magyarországon, mint egy évvel korábban. Ezen belül természetesen nagy volt a szórás, az élelmiszerek ára például átlagon felüli mértékben, 6,9%-kal emelkedett, ennél nagyobb drágulást csak a szeszes italok és dohányárak területén mért a statisztikai hivatal.

Az élelmiszereken belül a sertéshús és a felvágottak kapcsán már többször írtunk az áremelkedés hátteréről, elsősorban a kínai sertéspestis okozza a folyamatos drágulást, miután az ázsiai országban a sertésállomány nagy részét leölték miatta, most bármekkora mennyiséget hajlandók megvásárolni. Az így megjelent extra kereslet pedig folyamatosan hajtja felfelé az árakat, és rövidtávon nem is látszik, hogy megállna a drágulás.

Eddig talán kevesebb szót ejtettünk a zöldségek árának emelkedéséről, saját tapasztalatból látjuk, hogy ott is vannak jelentős drágulások. Az elmúlt hetekben például sokak ingerküszöbét elérhette, hogy egy kígyóuborka nem ritkán 500-600 forintba kerül, paradicsomot pedig már nehéz 800 forint alatt találni kilónként.

A KSH fogyasztói kosarában nincs külön kígyóuborka, ezért az uborka árát vettük alapul, a drágulást a statisztikai hivatal adatai is alátámasztják, de ami meglepő, hogy ez nem ennyire kirívó, mint amennyire elsőre tűnik:

A grafikonon jól látszik a jelentős szezonális ingadozás ezeknek a zöldségeknek az árban, minden év elején komoly kiugrást láthatunk, majd tavasszal és nyáron jelentősen csökkennek az árak. Ennek oka pedig az, hogy az évnek ebben az időszakában Magyarországon még nem terem uborka és paradicsom, az import termékek pedig lényegesen drágábbak.

AZÉRT A MOSTANI HELYZET ÍGY IS EXTRÉMNEK MONDHATÓ, HISZEN EGY ÉVE, 2019 JANUÁRJÁBAN EGY KILÓ UBORKA 716 FORINT VOLT, AMI TÖBB MINT TÍZ SZÁZALÉKKAL VOLT ALACSONYABB A JELENLEGI ÁRNÁL, MÍG A PARADICSOM 4,6%-KAL LETT DRÁGÁBB UGYANEKBEN AZ IDŐSZAKBAN.

Tavaly az uborka ára márciusban tetőzött 781 forinton, vagyis a szezonális ingadozás alapján valószínűleg még nincs vége az áremelkedésnek, jó eséllyel láthatunk 800 forint feletti kilónkénti árat a következő hónapokban. Hasonló a helyzet a paradicsommal is, mely hagyományosan március-április körül éri el csúcspontját.

A spanyol viharoknak köszönhetjük a jelenlegi árakat

A jelenlegi zöldségárak a szezonális ingadozással együtt is kiugróan magasak mondhatók, a kígyóuborka esetében például korábban az volt megszokott, hogy télen sem ment 200-300 forint fölé az ár, ami aztán a magyar terméssel 100-150 forintra csökkent. Ehhez képest most valóban nem ritkák az 500-600 forintos árak az üzletekben.

Ez két dolognak köszönhető. Egyrészt az év első hónapjaiban a spanyol uborka uralja a magyar piacot is, az ibériai országban viszont az év elején ítéletidő tombolt, hóviharak és

áradások nehezítették a termesztést. A spanyolok egyébként az EU teljes uborkatermelésének mintegy negyedét adják. Most azonban az időjárás miatt a szabadföldi termesztésben fennakadások vannak, és az üvegházban termesztett uborkát sem tudják a szokásos ütemben szállítani, ezért komoly hiány alakult ki a piacon.

A Fresh Plaza című cseh lap beszámolója szerint januárban egy karton uborkáért szokatlanul magas árat, 12-14 eurót fizettek, a spanyol viharok ellenére a kereslet folyamatosan emelkedett, a német kiskereskedelmi láncok jelentős tételt vásároltak fel. Hasonló a helyzet a paradicsommal is, bár ott kevésbé extrémek az árak az európai piacon, a spanyol termelés csökkenése mellett a marokkói szállítások is visszaestek.

A héten egyébként a DK képviselője, Vadai Ágnes is kérdést tett fel az agrárminiszternek arról, megérezhetik-e a magyar fogyasztók a spanyol viharokat. Nagy István megnyugtatóan annyit közölt, hogy a viharok csak a spanyol termőterületek mintegy 3%-át érintik, így a spanyol zöldség-gyümölcs export nem fog érdemben csökkenni. Vagyis attól nem kell tartanunk, hogy nem lesz kígyóuborka, legfeljebb méregdrágán lehet majd kapni.

Nekünk még külön fáj a forint is

A nemzetközi zöldségárak elszállása mellett a magyar fogyasztókat pluszban terheli a forint utóbbi hónapokban látott gyengülése, mely tetézi a problémát. A magyar deviza még az elmúlt két napban látott visszaerősődéssel együtt is majdnem 5,5%-kal gyengült egy év alatt az euróval szemben.

Forrás: Portfolio-Telettrader Kft.

Az EUR/HUF árfolyamának alakulása 2019. 02. 18. 2019. 04. 29. 2019. 07. 08. 2019. 09. 16. 2019. 11. 25. 2020. 02. 03. 312316320324328332336340

Kereskedés EUR/HUF devizapárral az Alfa Traderen! Start

Azt többször hangsúlyoztuk, hogy a magyar deviza ezzel a teljesítménnyel bármilyen összevetésben kilóg például a régiós versenytársak közül. A lengyel zloty például egy év alatt 2 százalékkal erősödött, a cseh korona pedig 4 százalékot tudott javítani az euróval szemben.

VAGYIS HIÁBA SÚJTJA AZ EURÓPAI NAGYKERESKEDELMI ÁRAK EMELKEDÉSE EGYFORMÁN AZ EGYES ORSZÁGOKAT, A DEVIZÁK ELTÉRŐ TELJESÍTMÉNYE ÖNMAGÁBAN MAJDNEM 10 SZÁZALÉKOT JELENT A CSEH FOGYASZTÓK JAVÁRA A MAGYAROKKAL SZEMBEN.

(Portfolio 2020. február 15., szombat)

Kevesebb kéményellenőrzés - több halál

Tavaly megugrott a szén-monoxid-mérgezéses halálesetek és sérülések száma. Ezt a kéményszakszervezet a kötelező ellenőrzések ritkításának tudja be, katasztrófavédelem szerint a jelzőberendezések terjedésével nő a bejelentések száma.

Tavaly 50 százalékkal nőtt a szén-monoxid-mérgezésben elhunytak és közel harmadával a sérültek száma - derül ki a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) által a Népszava rendelkezésére bocsátott 2019-es értékek elemzéséből. Eszerint tavaly 15-en hunytak el és 375-en sérültek meg a főként fűtés kapcsán képződő, alattomos méregtől. A nyolc évre visszatekintő adatsor szerint ennél csak 2016-ban haltak meg többen. A sérültek száma a 2018-as, erőteljes csökkenés után újfent emelkedésnek indult. A (sérüléssel nem feltétlenül járó) esetek száma a több év alatti, szinte töretlen emelkedés után, minden korábbi rekordot megdöntve 684-en tetőzött, a halállal járó események száma eggyel tízre nőtt. Ezt az elhunytak számával összevetve arra juthatunk, hogy nőtt az egyszerre több

halálos áldozatot követelő esetek száma. A főigazgatóság külön kimutatást vezet a szén-monoxid-érzékelők arányáról is, ami folyamatos és örvendetes bővülést mutat. Eszerint, míg 2012-ben csak a bejelentések kevesebb mint ötödében találtak a helyszínen ilyen berendezést, addig az arány ma már 80 százalék. A halálos mérgezéses eseteknél nem csupán az elhunytak száma, hanem ama helyszínek száma is irányadó, ahol haláleset történt - fogalmazott az ügyvel kapcsolatos megkeresésünkre Mukics Dániel tűzoltó alezredes, az OKF szóvivője. Egy helyiségben többen is szenvedhetnek mérgezést egyetlen fűtőeszköz vagy vízmelegítő miatt, attól függően, hogy hányan tartózkodnak az adott szobában. Felsorolása alapján arra juthatunk, hogy az ilyen esetek száma évi tíz körül mozog. A többes halálesetek számának megugrását nem indokolta. A szóvivő az egyre több sérültet egyértelműen a szén-monoxid-érzékelők elterjedésével indokolta. Ha valahol megszólal a műszer és az ott élők akár csak enyhe fejfájásra is panaszkodnak, a tűzoltókkal együtt a mentőszolgálat is kiszáll. Kimutatásaikban nem tesznek különbséget súlyos és könnyű mérgezések között. A növekedés elsősorban utóbbi körbe sorolható, amelyek érzékelő nélkül akár súlyosabb kimenetelűek is lehettek volna. 2019. januárjában egy budapesti irodaházban egyetlen nyílt égésterű eszköz miatt 50 ember lett rosszul - indokolta a kiugrást Mukics Dániel. A szóvivő a riasztások számának szaporodását is az érzékelők terjedésének tudja be. Az ilyen fel szerelt lakásokban nem történt haláleset vagy komolyabb sérülés: ekkor csak néhányan szenvedtek enyhébb fokú mérgezést - fejtette ki. Arra a kérdésünkre, hogy a kedvezőtlen folyamatok megfékezésére tart-e szükségesnek jogszabályváltoztatást, annyiban reagált, hogy a helyzet megoldásának kulcsa "nem csupán a szabályozásban", de az emberek magatartásában is rejlik. A legfontosabb annak tudatosítása, hogy ahol valamilyen nyílt lánggal működő eszköz üzemel, kifejlődhet a mérgező gáz. Amint nincs megfelelő mennyiségű levegő, életveszélyes helyzet alakulhat ki. Egy PB-ről üzemeltetett sziesztakályha például nem igényel semmilyen engedélyt, mégis okozhat mérgezést - tette hozzá. Olyan esetet is felidézett, amikor egy jól szigetelt szobában, zárt ajtók mögött többen vízpipáztak, és emiatt fejlődött szén-monoxid. Az érzékelő mindazonáltal csupán jelzi a gáz jelenlétét, a problémát nem oldja meg - jegyezte meg Mukics Dániel. A nyílt égésterű fűtőeszközeinket - mint a kandalló, cserépkályha, vegyes tüzelésű vagy gázkazán, kombicirkó, fali vízmelegítő -, rendszeresen karban kell tartani és gondoskodnunk kell az elegendő mennyiségű levegő utánpótlásáról - szögezte le. Fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a katasztrófavédelem, az általa létrehozott Országos Tűzmegelőzési Bizottság és annak területi megfelelői tavaly 2471 eseményen ismertették a veszélyeket és a megelőzés módjait. Élesen másként látja a helyzetet Vámos Csaba, a Kéményseprők Országos Szakszervezete (KOSZ) elnöke. Az elhunytak és a sérültek számának emelkedését egyértelműen az ellenőrzéseket ritkító 2016-os, illetve a családi házak ellenőrzési kötelezettségét eltörlő 2018-as módosításokra vezeti vissza. Határozottan sürgetik, hogy az Orbán-kormány állítsa helyre legalább a gáztüzelés éves, illetve a szilárd tüzelés fél éves, családi házak esetében is kötelező ellenőrzését. Ha marad a mostani helyzet, az a halálos áldozatok és a sérültek számának további emelkedését hozhatja - véli. A négy éve bevezetett ingyenesség ellen nincs kifogásuk és abba is belenyugodtak, hogy a kéményseprést a legtöbb megyében már a katasztrófavédelem végzi. A szakmailag minimálisan vállalható szint visszaállítása becslése szerint legfeljebb évi 5-8 milliárd forinttal drágítaná meg a jelenleg 10-12 milliárd forintra rúgó költségeket. Ez szerinte - különösen a hazai látványberuházások tükrében - nem érdemi tétel, ha ezzel emberéletek menthetőek meg. Kifogásolja, hogy az OKF az ellenőrzések - amúgy is összeférhetlenség-gyanús - hatósági felügyeletébe nem von be kéményseprő-mestereket. Az OKF, amely saját tapasztalatai alapján a jelek szerint nem él jogszabály-módosítási kezdeményezéssel, a "civiliek" javaslataira a kormánnyal együtt süket. Hiányolja az OKF statisztikáiból a kéménytűzek nyilvántartását, miközben szakmai körökben nyílt titok ezek folyamatosan emelkedő száma. A kéményseprők nemcsak a

kéményeket, de a tüzelőberendezéseket is alaposan ellenőriznék, kiszűrve akár a szabálytalan bekötéseket, a hulladékégetést vagy épp azokat az észrevétlenül is életveszélyes helyzeteket, amikor a lakás "túl" jól szigetelt, nincs megfelelő légcseré, netán a jelentős oxigén-igényű fűtőberendezés közelébe telepítettek szagelszívót, központi porszívót vagy épp klímát. Bár a KOSZ nem vezet baleseti nyilvántartást, biztos benne, hogy egyes elmaradottabb térségekben, ha az nem kötelező, a családiház-tulajdonosok többsége feltehetőleg nem rendeli meg az ellenőrzést. Miközben itt a legnagyobb a szakszerűtlen, illegális bekötések, így az életveszély valószínűsége. Felvetésünkre nem zárta ki, hogy a kötelezéssel járó lakossági kényelmetlenségek is csökkenthetők lennének, ám amíg az érdekeltek között nincs párbeszéd, ez sem rendeződik - szögezte le. A szakszervezeti vezető azt is fontosnak tartotta, hogy ismét vonzóvá tegyék a pályát a fiatalok számára. A közmunkások átképzési programja ugyanakkor szavai szerint hamvába holt. Vámos Csaba kérdésünkre elismerte, hogy a fűtési rendszerek korszerűsítése nagyságrendekkel több összeget igényelne. Ehhez mindenképp szükség lenne állami támogatásokra. A jelenleg vagy a közelmúltban futó, hasonló programokat ugyanakkor úgy jellemezte, hogy "nesze semmi, fogd meg jól". Ráadásul kifejezett kéménykorszerűsítésre nem indult állami program. Mindazonáltal Vámos Csaba szerint kellő akarattal és párbeszéddel megelőzhető akár a szén-monoxid okozta, mindig különösen tragikus és értelmetlen halálesetek számának teljes lenullázása is.

(Népszava 2020. február 15., szombat)

Brutális környezeti károkat okoz egyetlen fehér póló elkészítése: mutatjuk, miért

Sokan nem tudják, hogy az egyszerű, sima, fehér póló is elképesztő módon szennyezi a környezetet.

A környezetszennyezés fogalmáról a legtöbbször a káros anyagokat kibocsátó gyárak, valamint a hatalmas mennyiségű szemét és műanyag hulladék jut eszébe. Valójában azonban a probléma ennél jóval összetettebb, és nem csak a legnyilvánvalóbb tényezők jelentenek óriási veszélyt a Földre.

Sokan nem gondolnák, de egyetlen fehér pamutpóló elkészítése is rendkívül negatív hatással van a bolygóra. A következő adatok után biztosan te is másképp tekintesz majd a szinte mindenki szekrényében fellelhető alapdarabra.

Durva környezeti hatásokkal jár a fehér póló elkészítése

A divatipar a második legszennyezőbb ágazat az olajipar után: még a legegyszerűbb ruhák gyártása is rengeteg káros mellékhatással jár. A textilipar hatalmas igényei miatt évente körülbelül 19 millió tonna pamutot termelnek a farmokon, melyhez átlagosan 2,6 milliárd tonna rovarirtót használnak fel. A szerves foszfátokat tartalmazó szer nemcsak a környezetre káros, de az ott dolgozókat is gyakran megbetegíti, és a vegyszermérgezés okozta halálesetek sem ritkák.

Egy kilogramm pamut feldolgozásához közel 20 ezer liter víz szükséges, és a ruhadarabok előállításához nagyjából 8 ezer különböző kemikáliát használnak a gyárak, melyek rendszerint a folyókba, tengerekbe jutnak. Egy fehér pamutpóló előállítása nagyjából 2700 liter vizet igényel: ez a mennyiség egy ember ivóvízszükségletét körülbelül 3,5 évig fedezné. És itt még mindig nincs vége a sornak, hiszen az előállítás után következik a szállítás, mely szintén nagy mennyiségű károsanyag-kibocsátást von maga után. Egy pamutpóló szén-dioxid-lábnyoma körülbelül 15 kilogramm, ami nagyjából 20-szorosa a saját súlyának. Ez is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a divatipar az egész világ szén-dioxid-kibocsátásának 10%-áért felelős.

Embortelen körülmények a gyárakban

Az egyszerű pólók 65%-át Kínában készítik, a gyárak dolgozóinak bére pedig irreálisan alacsony, alig biztosít számukra megélhetést, ellenben a munkaidő a megengedettnél jóval hosszabb. A fast fashion üzletek pedig a szegény országokban, legfőképpen Bangladesben, Kambodzsában és Indiában készítetik el termékeiket, még hozzá borzalmas és életveszélyes körülmények között, embortelen bánásmód mellett. Általában nők és gyermekek dolgoznak az üzemekben, sokszor 24 órás műszakokban, és a fizikai bántalmazás, valamint a nemi erőszak is mindennapos része az életüknek.

Szorongás, elégedetlenség, magány – hogy jutottunk el ide, és hogyan léphetünk ki belőle?

A Femina Klub februári vendége Tari Annamária klinikai szakpszichológus lesz, akivel az estek házi asszonya, Szily Nóra beszélget majd. Segítenek megérteni az online illúziók és az offline valóság közötti különbségeket, azok pszichológiai hátterét, és gyakorlati tanácsokat is adnak a sokunk számára szorongató, naponta felmerülő kérdésekre.

A ruha sorsa az üzletbe kerülés után

A boltba kerülés után sem áll meg a környezetszennyezés: a darabok jó részét műanyag zacskókban szállítják az üzletbe, majd szintén ebben adják tovább a vásárlóknak. Szerencsére azonban már egyre több cég váltott pénzért vásárolható papírszatyrokra, mellyel a környezeti károkat és a szemét mennyiségét szeretnék csökkenteni. A vásárlás után számolni kell a mosással is, amely átlagosan alkalmanként 150 liter vizet emészt fel a statisztikák szerint.

Mindemellett pedig az egyre növekvő fogyasztói társadalom, az olcsó anyagok használata és a divat állandó változása miatt az emberek jó része csak rövid ideig viseli a ruhákat, melyek így gyorsan a kukába kerülnek. Magyarországon évente körülbelül 114 millió tonna hulladék keletkezik, ebből 20 millió tonna a textilhulladék. A póló kidobása után pedig általában újat vásárolnak, így az egész folyamat kezdődik előlről.

Mit tehetsz ellene?

A környezetszennyezés csökkentéséhez globális változásokra lenne szükség, de mindenki hozzájárulhat ezekhez egy kicsit saját szokásai megváltoztatásával. Például ajánlott az alapdarabokból jó minőségűeket vásárolni, melyek sokáig viselhetőek, nem mennek hamar tönkre, és nem kell őket gyorsan lecserélni.

Igyekezni kell ellenállni a folyton változó és megújuló trendeknek, és inkább megpróbálni a már meglévő ruhákat változatosan, kreatívan használni az öltözködésben. Az új ruhák vásárlását úgy is visszaszoríthatod, hogy a turkálókat keresed fel, amikor vásárolni szeretnél. Ha pedig már nem hordanál valamit, de még jó állapotban van, szemétként dobás helyett add le őket a használtruha-üzletekben vagy a jótékonyági szervezeteknél.

Etiópia csodás kezdeményezése

A világ jelentős részének mára világosság vált, hogy a Föld tartalékai nem kiaknázzhatatlanok, éppen ellenkezőleg: rohamosan fogynak, ezért minden szükséges lépést meg kell tenni a környezet megóvására. Ezért ki úgy, ki úgy, de valamilyen módon részt kíván venni a feladatban. Most éppen Etiópia vezetése indított egy nagyszerű zöld kezdeményezést, melynek részeként az országban egyetlen nap alatt 350 millió fát ültettek.

(femina.hu 2020. február 15., szombat)

Kutyája és macskája milliárdokat hoz a konyhára és százezreknek ad munkát

Nagyjából 80 millió európai háztartásban tartanak valamilyen háziállatot, ennek a 23 százaléka macska, 25 százaléka kutya. A háziállattartásnak számos előnye van, az ember testi-lelki egészségét is javítja egy kedvenc, közben a háziállattartás sok milliárd eurós üzlet, ami százazreknek munkát ad, cserébe nagyon környezetszennyező – bár utóbbi részben a gazdák hibája is.

A 18 országot és 5 piacvezető vállalatot magába foglaló Európai Állateledel Iparszövetség (FEDIAF) 2018-ban publikált statisztikái szerint

EURÓPÁBAN ÉVENTE MAJDNEM 40 MILLIÁRD EURÓT KÖLTENEK A GAZDÁK A KISÁLLATOKKAL KAPCSOLATOS TERMÉKEKRE ÉS SZOLGÁLTATÁSOKRA.

21 milliárdot állateledelre

8,5 milliárdot kiegészítőkre

10 milliárdot szolgáltatásokra

132 állateledelgyártó cég nagyjából 200 gyárában közel százezer ember dolgozik, valamint másik 900 ezer ember közvetve az iparágból keresi a kenyerét. A globális állateledel-piac a becslések szerint 2024-re elérheti a 98 milliárd dollárt is (összehasonításként a teljes divatipart 300 milliárd dollárra becsülték 2018-ban).

Haszonállatból szőrös gyerek

Ennek a szakértők szerint főleg demográfiai oka van, ugyanis a nagycsaládok eltűnésével egyre több az idős ember, akik négy lábú társat választanak maguk mellé, valamint a fiatalok körében egyre jobban kitolódik a gyerekvállalás ideje, és

SOKAN KEZDETBE – VAGY AKÁR VÉGLEG – HÁZIÁLLATTAL PÓTOLJÁK A SAJÁT GYEREKET.

De nem csak az egyedszám számít, sokat nyom a latba az is, hogy mennyit hajlandó a gazda költeni állatára. Az elfogyasztott mennyiség inkább az állat igényeitől, mint a gazdától függ – viszonylag kevesen tervezik halálra etetni kedvencüket –, mégis gyakorlatilag bármennyi pénzt ott tud hagyni az ember a kisállateledel-boltban. A kutya- és macskatápok ára a kilónként néhány száztól a több ezer forintig terjed.

Változnak az állattartási szokások is,

A SUFNI MÖGÉ EGYMÉTERES LÁNCRA KICSAPOTT, ROZSDÁS LÁBASBAN ÉTELMARADÉKON TARTOTT KUTYÁKAT, ÉS A FOGYÓESZKÖZKÉNT HÁZ KÖRÜL SZAPORODÓ MACSKÁKAT A CSALÁDTAGKÉNT KEZELT ÁLLATOK VÁLTJÁK.

Alapból fontos átalakulás, hogy a házi kosztot kiszorítja a táp. Ez az úgynevezett calorific coverage, az a szám, amely megmutatja, hogy egy országban arányaiban mennyien etetik gyártott táppal háziállatukat.

Általánosságban azt lehet mondani, hogy Európán belül a magasabb GDP-vel rendelkező nyugati országokban magasabb ez az arány is, 60-80 százalék körül mozog, de ott is vannak eltérések – például Hollandiában kifejezetten magas, Franciaországban viszont alacsonyabb. Kelet-Európában jóval alacsonyabb ez a szám, azonban mindenhol folyamatosan nő, egyre nagyobb a táppal etetők aránya.

Bodrinak csak a legjobbat

A termékmix eltolódik, egyre nő a prémium, valamint kisebb kiszerelesű, drágább termékek aránya. Egy alutasakos vagy pástétom kiszerelesű állateledel fajlagosan akár négy-öttször annyiba is kerülhet, mint a nagy kiszerelesű zsákos tápok. Így a kereskedőknek és a gyártóknak is az az érdeke, hogy ezek felé, valamint általában a szofisztikáltabb termékek (fogvédő, vitamin) felé tereljék a vásárlókat.

A 2019-es Global Pet Expo témáit átnyálazva azt tapasztalhatjuk, hogy nagyjából ugyanazokkal a hívószavakkal próbálják meg eladni az állateledelt, mint az embereledelt: organikus, fenntartható forrásból származó, egészséges, CBD-olajjal megspékelt és a többi. Utóbbi nem meglepő, hiszen első sorban a gazdikat kell meggyőzni. Akinek van

kutyája, az tudhatja, hogy a háztartási hulladéokra és a wagyu marhára is örömmel vetik magukat az ebek (persze az egészségük szempontjából nem mindegy, hogy mit esznek).

PONT EMIATT AZ ÉRZELMI TÖLTÖTTSEÉG MIATT AZ ÁLLATELEDEL IGEN VÁLSÁGÁLLÓ.

Az emberek nem szívesen adnak rosszabb minőségű, olcsóbb tápot kedvencüknek akkor sem, ha egyébként az élet más területén spórolni kényszerülnek.

Magyar macskába magyar tápot

Az állateledel-gyártásban Magyarország is érintett, ugyanis hazánkban három nagyobb szereplő is képviseli magát, két nemzetközi óriás, és egy hazai központú, saját márkás termékeket gyártó cég:

Utóbbi a magyar központú Partner in Pet Food, az évi 450 ezer tonna tápot gyártó cégcsoportnak öt országban kilenc gyára van, itthon körülbelül 500 embernek adnak munkát. De jelen van hazánkban a világ öt legnagyobb állateledel-gyártójának egyike, a MARS is, 60 milliárd körüli éves árbevétellel és közel 800 alkalmazottal.

Valamint fontos szereplő még a Nestlé büki állateledel gyára, a Purina márkanéven ismert termékeivel. A cég évente több mint 200 ezer tonna állateledelt gyárt az 1998-ban átvett üzemben, amely az indulás óta már három bővítésen átesett.

De nem csak a termelés, a fogyasztás is pörög hazánkban, ha vetünk egy pillantást a nagyobb állateledel-áruházak beszámolóira, azt láthatjuk, hogy évről évre növelni tudták a forgalmukat. Utóbbinak persze számos oka lehet, például hogy a kisebb, sokszor egy fő vagy egy család által üzemeltetett “állateledelesektől” szívják el a vásárlókat, de

A FEDIAF ADATAI SZERINT AZ ELMÚLT HÁROM ÉVBEN EURÓPAI SZINTEN IS ÉVENTE 2,5 SZÁZALÉKOS NÖVEKEDÉST TUDOTT FELMUTATNI AZ IPARÁG.

Az ismertebb állateledel-forgalmazók közül majdnem mind Magyarországon is stabil növekedést tudott produkálni az elmúlt években, még a Fressnapf is – akik amúgy egészen más ligában játszanak, éves árbevételük meghaladja a többiekét összesen – folyamatosan növelni tudja a bevételeit – hozzá kell tenni, hogy ebben benne vannak a kiegészítők (póráz, kiságy, játék) is.

Átszövi a bűn azt az utat, amin keresztül az állateledel kiskedvenceink tájába kerül. Infografikákon mutatjuk meg az elcsalt áfa útját.

Egyre népszerűbbek emellett a webshopok is, utóbbiaknál esetén nem ritka, hogy a határon túlról, például Szlovákiából érkeznek a termékek.

Magyar cica, magyar kutya

Azt nehéz pontosan megmondani, hogy hány háziállat van Magyarországon, bár a kutyákat kötelező chipelni, de az Állatorvosi Kamara adatbázisát nem frissítik, amikor elpusztul egy állat, a macskák esetén pedig elenyésző a chipelt egyed. A FEDIAF 1,1 millióra környékére teszi a magyar kutyák, valamint 2 millió környékére a macskák számát, valamint több százezer díszmadár, és nagyjából félmillió egyéb kedvenc (nyúl, hal, hüllő) lehet még.

Buzzwordok és CO2

2019 legfontosabb hívószavai az állateledel-iparban a következők:

Kevésbé feldolgozott termékek. Ahogy az emberi ételeknél is egyre inkább szitokszó a feldolgozott élelmiszer (processed food) – keressünk csak rá, az első 10 találat a rákról fog szólni – úgy a gazdák a kutyájukat, macskájukat is próbálják kímélni az ilyen típusú termékektől.

Átláthatóság. Ez is inkább általános trend, mint állateledel-specifikus, az emberek szeretnék tudni, honnan származik ami a kutyatálba kerül, miből és hogyan készül.

Fenntarthatóság. Ez is egy olyan téma, ami lassan beszivárog a hétköznapok minden szegletébe. Az állattartók között egyre nagyobb arányban vannak jelen a fiatalabb generációk képviselői, akik számára a környezetvédelem kiemelt téma, van pénzüik és hajlandóak többet

fizetni a környezettudatosnak vélt termékekért. Ennek megfelelően a gyártók igyekeznek releváns termékekkel előállni.

A környezettudatosság kérdése nem csak a marketing szintjén létezik. Az állateledelek előállítása, csomagolása, szállítása ugyanis – hasonlóan az emberi ételhez – igen környezetszennyező. Mind a takarmányuk előállítása, mind a vágóállatok maguk is jelentős üvegházhatású-gáz kibocsátásával járnak, valamint rengeteg vizet igényelnek.

Bár a kutya és macskatápok elsősorban az emberi élelmiszerek gyártási melléktermékeiből készülnek, még így is komoly terhet jelentenek a környezetre. Ráadásul ront a helyzeten a következtelen vásárlói gondolkodás, és az ahhoz korlátlanul igazodó gyártói mentalitás is.

Flambérozott baglyos kutyatáp D-vitaminnal

De mitől különlegeseek az állateledelek? Érdekes dologra hívja fel a figyelmet az University of Illinois állateledelek fenntarthatóságát vizsgáló tanulmánya: az állateledeleknél a termék elfogyasztója és a vásárló nem egyezik.

TEHÁT A GAZDA DÖNTI EL, HOGY MIT ÉS MEKKORA MENNYISÉGBEN AKAR ETETNI KEDVENCÉVEL, AKKOR IS HA ESETLEG AZ ADOTT TÁPANYAGRA NINCS, VAGY NEM AKKORA MENNYISÉGBEN VAN SZÜKSÉGE AZ ÁLLATNAK.

Ennek kettős eredménye van: az állat elhízik, ami rontja az egészségét, valamint

A FELESLEG HULLADÉKKÁ VÁLIK, ÁTMEGY A JÓSZÁGON.

Akinek a kutyája lopott már el és evett már meg egy egész kiló kenyeret, annak van fogalma róla, mit is jelent ez.

Ez kihívás elé állítja a gyártókat, még akkor is, ha tényleg szeretnének környezettudatosak lenni, ugyanis a fejlett országokban egyre jellemzőbb, hogy a gazdák szinte emberként kezelik kedvencüket. Így nehéz meggyőzni a gazdákat, hogy négy lábú barátjuk olívaolaj vagy lazac nélkül is jól elvan. Ennek extrém esete az, amikor vegán diétára fogják a gazdák személyes meggyőződésből állatukat, még ha ezzel lehet, hogy meg is ölik.

Vegán kutya, macska? Inkább egye meg, úgy kevesebbet szenved!

A kutyák talán ideig-óráig túlélhetik a vegán kosztot, de a kizárólagosan húsevő macskákkal szemben ez kínkeserves gyilkossággal ér fel.

Tücsköt, bogarat

Ráadásul az erősen érzelmi alapú döntéshozatal számos, amúgy potenciálisan életképes alternatívát is gátol.

JÓ PÉLDA ERRE A ROVAROKBÓL KÉSZÜLT ELEDEL, AMELY BRIT TUDÓSOK, AVAGY A BRIT ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI SZÖVETSÉG (BVA) SZERINT TÁPÉRTÉKÉT TEKINTVE KITŰNŐ ÉS A KÖRNYEZETRE IS KEVÉSBÉ KÁROS.

Azonban itt jön képbe az antropomorfizáció: amit az ember nem szívesen enne meg, azt manapság sokszor már a kutyájának sem adja oda. Eközben egyre jobban divat a nyersetetés, amikor nyers hús és mindenféle zöldségek, tojásfélék, növényi származékok keverékét adják a kutyáknak. Utóbbi sokszor szájhagyomány útján terjedő receptúrák alapján kerül összeállításra, és nincs mindig garantálva, hogy tényleg jobb lenne mint a táp, mégis sokan harcos szószólói a dolognak.

Az állatoknak akarunk jót, közben az egész bolygónak teszünk rosszat.

Mielőtt bárki billentyűzetet ragadna, hogy az ő kutyája tényleg élénkebb a nyers etetéstől, szebb a szőre, vidámabb, a táptól pedig beteg, a fentebbi megállapítás pedig csak a gonosz nagyvállalatok lobbija: könnyen lehet, pusztán arra szeretnénk ismét kicsit rávilágítani, hogy sokszor szívesebben választjuk azt, ami otthonos, gusztusos, természetességet sugall, és nehezebben fogadunk el olyan tényeket, amik azok ellentmondanak annak, amit ösztönösen jónak érzünk.

(Index 2020. február 15., szombat)

A nagy techcégek feldarabolása a demokrácia védelmében is szükséges

Most, hogy az Egyesült Államokban már országos szinten politikai kérdés lett a technológiai óriáscégek kvázimonopóliumának megtörése, a támadás alatt állók rendre azzal védekeznek, hogy a cégek feldarabolása csupán a kínai dominanciának teremtene teret, írja a Foreign Affairsben megjelent cikkében Ganesh Sitaraman, az Egyesült Államok egyik legjobb hírű magánegyeteme, a Vanderbilt jogászprofesszora. A nagy techcégek és lobbistáik érvei szerint ha feldarabolnák az Amazont, a Facebookot vagy a Google anyavállalatát, az Alphabetet, azzal a kínai óriásvállalatok hatalmas versenyelőnybe kerülhetnek, így az Egyesült Államoknak esélye sem lenne nyerni a mesterségesintelligencia-versenyben.

Sitaraman szerint ezek az érvek nem csupán gyengék, hanem teljesen kiforgatják a valóságot. „A nagy technológiai cégek nemhogy nem versenyeznek Kínával, hanem ott működnek, és ezek az összefonódások valójában sérülékenységet jelentenek az Egyesült Államoknak úgy az ipari kémkedés, mint a gazdasági nyomásgyakorlás szempontjából” – írja. A nagy techcégek piaci koncentrációja, a verseny hiánya pedig pont hogy lassítja az innovációt.

Sitaraman három oldalról közelíti a problémához:

Sitaraman Kínával kezdi. Mint írja, a versengés Kínával a következő évtizedek meghatározó nemzetbiztonsági kérdése, és ebben a technológiának nagy szerepe lesz. De annak az állításnak, hogy az Amazon, a Google és a társaik pusztán azért, mert amerikai vállalatok, segítenek megakadályozni Kína technológiai és geopolitikai erősödését, nincs értelme.

A nagy techcégek nem versenyezni, hanem együttműködni próbálnak Kínával, amely rohamosan gyarapodó, hatalmas létszámú középosztályával a világ legnagyobb piacát jelenti számukra. A Google már 2017-ben bejelentette terveit, hogy Pekingben nyit AI-kutatóközpontot, és partnerségre törekszik a kínai netes óriáscéggel, a Tencenttel. A Microsoft külön Windowst fejlesztett a kínai kormánynak. Az Apple ott gyártatja telefonjait. A Facebook ugyan nincs jelen a kínai piacon, de nem önszántából.

Ez önmagában is veszélyes: Kínában képtelenség kikerülni azt, hogy közvetlenül a hadsereg vagy a párt tulajdonában álló cégekkel üzleteljenek, de még a kínai „magánvállalatok” is a kommunista párt jóindulatától függenek, így együtt is működnek az állammal. Így bármilyen technológia, aminek a kidolgozásán vagy gyártásán együttműködnek, végső soron a kínai államapparátus kezébe kerül.

Végső soron: az amerikai találmányokat a kínai haderő és az elnyomó államapparátus kiépítésére használhatják. Ez pedig már nem is amerikai nemzetbiztonsági probléma, hanem általában veszélyezteteti a demokráciát a világban.

A nagy techcégek kínai jelenléte ugyanakkor a gazdasági nyomásgyakorlásra is lehetőséget ad. És Kína él is ezzel az eszközzel, elég csak a közelmúlt pár botrányára gondolnunk:

A nagy techcégeket tehát nem olyan magasztos célok mozgatják, mint az amerikai nemzetbiztonság, vagy általában a demokratikus jogok védelme, hanem saját profitjuk. Épp ez ad lehetőséget Kínának a gazdasági nyomásgyakorlásra: a kínai vezetés bármikor zsarolni tudja őket, akár a kínai piacról való kizárásukkal, akár termékeik kínai ellátóláncának blokkolásával.

A verseny korlátozása nem segíti az innovációt

Sitaraman szerint gyakori érv a nagy techcégek feldarabolása ellen, hogy ezek az óriásvállalatok már akkorára nőttek, hogy valódi vetélytársak híján a nagy kérdések megoldására koncentrálhatnak, milliárdokat ölhetnek olyan kutatásokra, amelyek nagy része ugyan eredménytelen, de ha valami bejön, az hatalmas bevételeket hozhat.

De ez a logika is a feje tetejére van állítva, legalábbis a történelmi tapasztalatok nem ezt sugallják. Sitaraman példaként a nyolcvanas években az USA és Japán között az elektronikai

ipar dominanciájáért folytatott versenyt idézi fel, ahol Japán pár kiemelt cég állami támogatásától remélte a sikert, miközben az Egyesült Államokban pont antitröszteljárással fenyegették az akkoriban szinte egyeduralkodó IBM-et. Ez utóbbi folyamatoként jöttek létre új hardver- és szoftvercégek, mint amilyen az Apple és a Microsoft, és ezek innovatív termékeikkel végül nagyban hozzájárultak, hogy a kilencvenes évekre az USA javára dőljön el a verseny.

A monopóliumok ugyanis nem feltétlenül érdekeltek új technológiák piacra dobásában, mivel azok veszélyeztetnék saját korábbi termékeik piaci helyzetét is. Sitaraman példája az AT&T, amely monopóliuma védelmében a harmincas években direkt akadályozta olyan hangrögzítő technológiák piacra kerülését, amelyben fő üzletük, a telefon vetélytársát látták. Egy töredezettség piacon a versengő cégek sokkal inkább érdekeltek abban, hogy megkülönböztessék magukat riváisaiktól. Ez innovációra, új termékek fejlesztésére ösztönöz - és nagyobb védelmet jelent egy olyan óriási piacot jelentő állammal szemben is, mint Kína: sok kisebb, egymással versengő cég között inkább akadhat olyan, amelyik inkább kiszáll a kínai piacért folyó versenyből, így létrejöhetnek olyan cégek is, amelyek nem függenek a kínai állam kényétől-kedvétől.

Sitaraman a kutatás-fejlesztés kérdésében Mariana Mazzucato közgazdász tanulmányát idézi, aki szerint a technológiai óriások kieső kutatás-fejlesztési forrásait költségvetési támogatások válthatnák ki. Az ilyen költségvetési programok komoly motorjai lehetnek a fejlődésnek:

A monopóliumok megtörése olcsóbbá is teheti a nemzetbiztonságot

Sitaraman szerint az amerikai védelmi ipar koncentrációja bizonyítottan ártott az amerikai nemzetvédelemnek. Az amerikai kormányzati ellenőrzési hivatal, a GAO 2019-es jelentése szerint az abban az évben kiírt 183 nagy fegyverbeszerzési beszerzés 67 százalékában egyáltalán nem volt verseny, a megkötött szerződések felét pedig az öt nagy beszállító egyike nyerte meg.

A Pentagon egy 2018-as jelentése szerint a hadsereg beszállítóinak monopolhelyzete már ellátásbiztonsági kérdés. Bizonyos eszközöket csak egyetlen gyártótól tudnak beszerezni. Vannak cégek, amelyek direkt erre játszanak. Ilyen például a TransDigm Group, ami folyamatosan vásárolja fel azokat a cégeket, amelyek ritka repülőalkatrészeket gyártanak, majd megemeli ezek árát. Vagy amilyen az L3 Technologies, amivel annak ellenére kénytelen szerződni a kormány, hogy a cég 2015-ben egy perben elismerte, hogy hibás célzórendszereket adott el az amerikai haderőnek.

Technológiai fronton külön veszélyforrást jelent, hogy ha egy beszállítótól függenek, azzal „technológiai monokultúra” alakulhat ki, az pedig ezen a területen kiemelt sérülékenységet jelent: ha megtörik a rendszert, az egész rendszert megtörik.

Összefoglalva:

az, hogy pár cég kezében koncentrálódik az egész technológiai szektor, csökkenti a versenyt, visszafogja az innovációt, jelentősen növeli az Egyesült Államok kitértését a kínai gazdasági nyomásgyakorlásnak, értékes technológiákhoz juttathat egy rivális hatalmat, és még a védelmi kiadásokat is jelentősen növelheti.

Sitaraman szerint tehát a Kínával együttműködő, versenytársaikat erőfölényükkel elnyomó nagy techcégek védelme helyett valójában ezek monopóliumának megtörése, a kutatás-fejlesztés közfinanszírozása és a verseny növelése a követendő út. Például az, hogy kettéválasszák a Facebook közösségi hálózatát és üzenetküldő szolgáltatásait, vagy megakadályozzák, hogy az Amazon saját termékeivel kereskedjen a platformján, kizorítva onnan a független gyártókat.

(444.hu 2020. február 16., vasárnap)

Közös felelősség az erdők védelme

A TÖBB SZÁZ EMBERT VONZÓ SPORTESEMÉNYEK ÉS TÚRÁK EGYRE NAGYOBB TERHELÉST JELENTENEK

Egyre többen ismerik fel a természet adta kikapcsolódás előnyeit, nem csoda tehát, ha gombamód szaporodnak a több száz vagy akár több ezer embert vonzó szervezett túrák és sportesemények a hazai erdőkben. A látogatók létszámának emelkedésével ugyanakkor a terület terheltsége is nő, ami elkerülhetetlen károkhoz vezet. A Pilisi Parkerdő Zrt. ezért úgy döntött, hogy idéntől közösségi erdőfenntartási hozzájárulást kér a szervezőktől, ezzel megteremtve a közös felelősségvállalás lehetőségét.

Ugrásszerűen megnőtt az elmúlt években a hazai erdők látogatottsága, a túrázók létszámának emelkedésével ráadásul az erdőlátogatási szokások is átalakultak. Míg korábban az egyéni vagy kiscsoportos gyalogos túrázás volt meghatározó, ma már nem ritkák a több száz vagy akár több ezer embert vonzó szervezett túrák és sportesemények sem a hazai erdős területeken. Bár az örvendetes tény, hogy mind többen ismerik fel a természet adta kikapcsolódás előnyeit, ugyanakkor ha az emberek egyszerre lepik el a túraútvonalakat, az komoly terhelést jelent az ország erdeinek.

A főváros közelsége miatt a Pilisi Parkerdő népszerűsége is évről évre nő. Míg korábban évente tízmillió volt a látogatói napok száma, ma már évente 25 millió alkalommal keresik fel a kedvelt útvonalakat. A látogatók egyre gyakrabban érkeznek valamilyen meghirdetett versenyre vagy szervezett túrára. Az erdőgazdasághoz beérkezett adatok alapján tavaly 168 alkalommal tartottak nagyobb létszámú eseményt a parkerdő területén, amelyeken a becslések alapján 70-90 ezren vettek részt. Ez a szám folyamatosan bővül, amit jól mutat, hogy 2015-ben még csupán 76 szervezett túrát jelentettek be a parkerdőnél.

A rendezvények legnagyobb hátulütője ugyanakkor, hogy a nagy létszámú túrák megzavarják az erdei élőhelyek nyugalma, a nappali időszak mellett pedig már éjszaka is egyre több akciót hirdetnek a természetbe. Bár az erdőlátogatók egyre környezettudatosabbak és a szervezők nagy része is igyekszik minél nagyobb figyelmet fordítani a hulladékgyűjtésre, a rendezvények után még mindig gyakran marad szemét az utak és ösvények mellett.

Mészáros Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. szóvivője elmondta: miközben a hazai erdők egyre jobban szolgálják az emberek rekreációs, turisztikai, sportolási igényeit, ez fokozódó terhelést is jelent a természetnek, amelyet az erdőgazdálkodónak kell kompenzálni, az emberi terhelésből következő, elkerülhetetlen károkat helyreállítani. Emellett a különböző rekreációs igényeket egymással és a gazdálkodással is össze kell hangolni.

– Az erdő elsősorban olyan ökológiai érték, amely sok ezer vagy akár millió növény- és állatfajnak nyújt élőhelyet, másodsorban pedig az emberek jólétét szolgáló természeti környezet: a Pilisi Parkerdő Zrt. célja megteremteni az egyensúlyt ezek között – hívta fel a figyelmet a szóvivő.

Az erdő megnövekedett igénybevétele miatt döntött úgy a Pilisi Parkerdő Zrt., hogy a meghirdetett túrák és versenyek esetén közösségi erdőfenntartási hozzájárulást kérnek a szervezőktől. A hozzájárulás összege a nevezési, részvételi díjas rendezvények esetében a várható résztvevők létszámától függ. Úgy látják, hogy a különböző részvételi díjas túrák és sportesemények szervezőivel szemben jogos elvárás, hogy az erdő fenntartásához az általuk növelt terheléssel arányosan járuljanak hozzá.

A szóvivő leszögezte ugyanakkor, hogy az erdőfenntartási hozzájárulás bevezetésével nem szeretnék a túrázók kedvét szegni, s remélik, hogy ez a különböző rendezvények szervezőit sem tántorítja majd el. A cél az erdő iránti felelősség megosztása, a hozzájárulás

bevezetésével az erdők ökológiai értékének kiemelése, valamint az események okozta terheléssel arányos jelképes kompenzáció lehetőségének megteremtése. Az előzetes egyeztetések tapasztalata egyébként az, hogy a szervezők nagyobb része nem csupán elfogadja, hanem érti és támogatja is a kezdeményezést.

– Abban hiszünk, hogy az erdőfenntartási hozzájárulást minden jóérzésű, a természeti értékek megóvására érzékeny szervező és résztvevő önként vállalja és befizeti, s hogy azokat, akik ezt megtagadják, saját közösségük ítéli meg kedvezőtlenül – mutatott rá kérdésünkre a Pilisi Parkerdő Zrt. munkatársa. Az így befolyó összegből hosszabb távon az erdő látogatói is profitálnak majd, hiszen a pénzt az erdő és a rekreációt szolgáló infrastruktúra fejlesztésére és fenntartására fordítják.

(Magyar Nemzet 2020. február 16., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 7. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás.)